

nové město

7/2021 - ROČNÍK 30 (24)

30.

ročník
Nového
města

www.novemesto.cz

4/ Začátky Nového města v Československu

7/ Jaroslava Malíková: Krása východu

15/ Historické souvislosti vzniku Hnutí fokoláře

30. ročník Nového města

Milí čtenáři,
nedávno jsme dostali mail ze slovenské redakce Nového mesta s otázkou: „**Co kdybychom společně oslavili náš jubilejní 30. ročník?**“ Nové město totiž vzniklo jako jedno jediné pro celé tehdejší Československo. Slovo dalo slovo, setkali jsme se, zástupci obou redakcí, a domluvili jsme se, že některé texty připravíme společně pro oba časopisy a že si vzájemně otiskneme výběr článků.

A tak v tomto čísle můžete například nahlédnout do **společných začátků, do kroků, které následovaly po osamostatnění slovenské a české verze, poznat, jakou cestou se nyní ubírá slovenské Nové město a seznámit se s novým slovenským šéfredaktorem Jánem Heribanem. Prostřednictvím některých článků se podíváme za „oponu“ slovenské tvorby. A děkujeme slovenskému spisovateli a básníkovi Michalu Chudovi, že se s námi rozdělit o (Za)myšlenku.**

Tentokrát jsme slovenské příspěvky ponechali v originále. Věříme, že to nebude překážkou, ale naopak příležitostí většího přiblížení našich „měst“. (Ostatně, některá slovenská slova si můžete procvičit i v doplňovačce. ☺)

Přejeme Vám příjemné chvíle nad stránkami časopisu a budeme vděční za Vaše podněty pro jeho další cestu.

Vaše redakce

Redakce: Nové město - časopis
Havlíčková 151/55, 602 00 Brno, tel.: 721 630 119
e-mail: novmesto@volny.cz

Roční předplatné: 550 Kč.
Bankovní spojení:
UniCredit Bank, Czech Republic, a. s.
Praha č. ú. **6043141003**, kód banky: **2700**.
IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003
Swift: BACXCZPP

nové město

Časopis Hnutí fokoláře - 7/2021, vychází 10x ročně, ročník 30 (24) - 30. ročník od vzniku československé verze, 24. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dílo Mariino (Hnutí Focolare) - ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 - Vinoř, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulinky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 550 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonný redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativa redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Štěpán Filčík, Ing. Milena Honetschlagerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Veronika Matiašková, Mgr. Zdeňka Růžicková, PhDr. Drahomíra Syručková ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 - Stodůlky ■ ISSN 1212 - 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zásilka - Povolila ČP s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové mesto zasílejte na adresu: Nové mesto Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Jaroslava Malíková. Foto: Markéta Jířů

OBSAH

Mohlo by vás zajímat

- 3/ Služba Nového mesta pre
Cirkev, spoločnosť a svet

Ohlédnutí

- 4/ Současný šéfredaktor
slovenského Nového mesta Ján Heriban
v rozhovoru s Marií Koukolovou

Člověk v dnešní době

- 7/ Rozhovor
s Jaroslavou Malíkovou

Vztahy, rodina, společnost

- 9/ Apoštoľoval ešte aj
na smrteľnej posteli

Posezení s šéfredaktorem slovenského Nového mesta

- 11/ Změna ve správný čas

Slovo života na zří

- 12/ „Víme, že těm, kteří milují Boha,
všecko napomáhá k dobrému.“
(Řím 8,28)

Život ze Slova

- 13/ Potrebujeme sa navzájom
Pozorne načúvať

Duchovní inspirace

- 14/ Nástroje kolektívnej spirituality

Z Hnutí fokoláře

Návrat ke kořenům

- 15/ Historické souvislosti vzniku
Hnutí fokoláře
(Válka v Itálii 1943-1945)

Z Hnutí fokoláře

Život gen

- 17/ Léto s gen

Z Hnutí fokoláře

- 19/ Bratrské posezení dvou měst
(Fiktivní, ale vlastně celkem reálný rozhovor
Nového mesta s Novým městem)

Komiks

- 21/ Jak Franta objevil dědu

(Za)myšlenka

- 22/ Žiť ako kresťan

- 23/ Slovensko-česká doplňovačka
Pipo a Tipo

Služba Nového mesta pre Cirkev, spoločnosť a svet

Obrátili sme sa na Zuzanu Turlíkovú z Bratislavy, ktorá je manažerkou komunikačného designu slovenského Vydavateľstva Nové mesto. Spoločne se s manželom Jozefom má na starosti grafickú úpravu tištěného časopisu Nové mesto a vizuálnu komunikáciu celého mediálneho domu na Slovensku, s prosbou, aby nám priblížila, jak Nové mesto, a to nejen tištěný časopis, na Slovensku funguje.

Keď sme sa – niekedy v roku 2017 – zamýšľali nad tým, aká je úloha časopisu Nové mesto v kontexte budúcnosti, pochopili sme, že Nové mesto nemá slúžiť len uzatvorenej komunite. Zakladateľka Hnutia fokoláre Chiara Lubichová, hnutia, ktoré svetu prinieslo charizmu jednoty, totiž už v roku 1959 opísala svoju víziu Nového mesta takto: „Nové mesto je ako silná sieť medzi všetkými piatimi kontinentmi, sieť, ktorej uzly sú Ježišom medzi nami. Nové mesto, tento malý-veľký hlas Božieho mesta s požehnaním Panny Márie, chce každého jedného z nás pozvať k tomu, aby sme nahlas kričali na Božiu slávu. Chceme z neho urobiť nástroj nového svetla, ktoré nám Boh daroval s najvyššou ambíciou, hodnou Božích detí, aby sme urobili z týchto stránok pokračovanie evanjelia.“ **Mediálny dom Nové mesto** chce tak prispieť k naplneniu zámeru

Chiary Lubichovej o službe a úlohe Nového mesta pre Cirkev, spoločnosť a svet, pretože jeho miesto je práve tu.

Výnimočná výzva. My sme sa na túto dobrodružnú cestu vydali. Rok 2018 bol rokom veľkej zmeny. Najväčšou je azda to, že časopis sa stal súčasťou Mediálneho domu Nové mesto, ktorý pokrýva web, časopis, vydavateľstvo a taktiež aj podujatia. Úlohou jednotlivých platforiem je navzájom komunikovať, spolupracovať a dopĺňať sa. Náš tím sa aj kvôli tomu rozšíril o niekoľko odborníkov, ktorí na projekte angažovane pracujú. Od jari 2018 má Mediálny dom Nové mesto novú vizuálnu identitu a od januára 2019 vydávame plnofarebný časopis.

Roky 2020 a 2021 boli rokmi výzvy, najmä z pohľadu pandémie, ktorá priniesla toľko zmien do našich životov. Aj naša práca sa presunula do domáceho prostredia, niekoľko plánovaných podujatí sme boli nútení zrušiť, rozrástol sa však náš tím a privítal ľudí, ktorí pochádzajú z „externého“ prostredia – mimo komunity Hnutia fokoláre, čo vnímame ako veľký dar a príležitosť priblížiť evanjeliové posolstvo, charizmu jednoty, potrebu univerzálneho bratstva, vzájomnosti či myšlienky ekonomiky spoločenstva širšiemu spektru ľudí.

V tomto duchu sme v uplynulých dvoch rokoch vydali aj niekoľko knižných titulov. Kniha komunikujú odborným, civilným a čitateľsky pútavým jazykom v duchu morálnych hodnôt a venujú sa témam výchovy detí (**Ezio Aceti: Láska sa treba učiť: Cesta objavovania vzťahov, emócií a sexualit**), ochrany životného prostredia (**Silvia Roncagliová: Mne na tom záleží**), psychológie človeka (**Iñaki Gurrero: Ako byť slobodný: príručka pre šťastný život**),

partnerským vzťahom (**Salvatore Ventriglia: Červené kontrolky; Odpustenie**), ale aj knihu **Rodina: spomienky a myšlienky autora Igina Giordaniho**, s ktorým je rozpracovaný proces blahorečenia. Nenáročným až humorným čítaním je kniha, ktorú zostavil **Kornel Brosch st.: Trikrát denne jeden, ďalší, prosím!**, ktorá ponúka vtipy a veselé príhody na každý deň. V poslednej dobe vyšli aj niektoré tituly v češtine, napr. **Fabio Ciardi: Zakusit ráj (Mystická zkušenosť Chiary Lubichové z léta 1949)**.

V júni 2021 sa Nové mesto stalo pridruženým členom globálnej iniciatívy Nuova Global (NG), ktorá oficiálne spojila redakcie Nových miest sveta a ponúkla im možnosť stať sa súčasťou komplexného projektu vzájomnej spolupráce. NG tiež podporuje rozvoj ďalších mediálnych organizácií a žurnalistických projektov, ktoré reagujú na aktuálne celosvetové výzvy a riešenia globálnych problémov a podnecujú kroky k lepšiemu vzájomnému porozumeniu pre spoločné dobro a celkový ľudský rozvoj. NG má medzinárodnú rastúcu sieť pridružených členov na 5 kontinentoch a v 21 mestách, ktorí spoločne dláždia cestu nápadom a riešeniam pre inkluzívny a udržateľný rast našej globálnej spoločnosti.

Ak aj vy chcete, aby znel hlas charizmy jednoty smerom k spoločnosti, pozývame vás sledovať projekt **nm.sk** a – ak uznáte za vhodné – aj ho podporiť, či už modlitbou alebo aj finančným príspevkom na stránke **www.podpora.nm.sk**. Vopred vďaka.

Zuzana Turlíková

nm vstúpme do rozhovoru

Spoločnosť Rodina Štýl Stípcíky Knihy O nás

Nenechajme dni nášho života plynúť ako epizódy v telenovele, varoval pápež mladých v Košiciach

Michal Lukáč
september 14, 2021

Pápež František sa na košickom štadióne Lokomotiva stretol s mladými ľuďmi. Vypočul si ich posolstva a...

Svätý Otec Rómom na Luníku IX: Nech nikto nenecháva mimo Cirkvi vás alebo niekoho iného

Martina Baumann septembra 14, 2021

O ľudskosti, dôstojnosti, ale aj o potrebe dialógu či o tom, ako potrebujeme prejsť od uzavretia k integrácii. Ako súdy a predsudky zväčšujú vzdialenosť. Ale aj o tom, aké ovocie prináša pastoračná činnosť. Toto všetko sú myšlienky, ktoré odzneli z úst Svätého Otca na najväčšom rómskom shromaždení na Slovensku. František sa stretol s rómskou komunitou pred tamojším...

Začátky Nového města v Československu

OHLÉDNUTÍ

30. ročník
Nového
města

Marie Koukolová odpovídá na otázky současného šéfredaktora slovenského Nového mesta Jána Heribana

Marie Koukolová

Foto: archiv HF

koslovensku spiritualitu jednoty žilo nebo s ní sympatizovalo několik tisíc lidí – rodin, kněží, mladých lidí i dětí.

Ako časopis vznikol?

Vznikl jednoduše. Sametová revoluce přinesla svobodu. Takřka ze dne na den se před námi otevřely možnosti, o jakých jsme předtím mohli jen snít a znali jsme je ze života „svobodného světa“. Také u nás se Hnutí fokoláre zařadilo mezi legální církevní právní subjekty a mohlo začít žít svým plným životem uprostřed církve a občanské společnosti. Stejně jako pro církve a společnost, také pro tehdejší fokolaríny, fokolarínky a členy Hnutí, kteří se již dvacet let snažili ve skrytu šířit Ideál² v Československu, to byla doba plná převratných změn. Místo dosavadních tajných setkání po bytech, lesích a horách, případně riskantních mariapolí se stovkami slovenských a českých účastníků v bývalé NDR se najednou mohla organizovat veřejná setkání s tisíci a někdy i více účastníky. Místo osobního předávání si zpráv, případně výjimečných a řádně zašifrovaných telefonátů, bylo najednou možné nechat tisknout a rozesílat oficiální pozvánky, objednávat velké sály atd. atd. Neměli jsme v tom žádnou praxi, ale pustili jsme se do všeho s velkou chutí a elánem. A jednou z těch novinek bylo Nové město.

První číslo časopisu Nové město se čtenářům v našich končinách dostalo do rukou v roce 1992, ještě jako společné česko-slovenské vydání. Od roku 1998 mají Češi a Slováci vlastní redakce a časopis vydávají ve svém rodném jazyce. Na začátku však redakce fungovala úplně jinak než dnes – už jen proto, že počítače byly ještě raritou. Tvůrci Nového města nebyli profesionálové, a proto potřebovali i externí pomoc. Aby periodikum mohli vydávat a udržet, museli se naučit mnoho nových věcí, často během krátké doby.

O zrodu Nového města v Československu, tehdejších pracovních postupech i o večerech dobrovolně obětovaných tvorbě časopisu vypráví pro slovenský i český časopis česká fokolarínka Marie Koukolová, která stála u jeho počátků a byla dlouholetou šéfredaktorkou jak česko-slovenské, tak později české verze.

Uvažovalo sa v Hnutí fokoláre o vzniku časopisu Nové mesto hneď po Nežnej revolúcii?

Ano, uvažovalo se už i předtím. Vydávání knih a časopisu bylo totiž velmi logické, podložené dlouholetou zkušeností Hnutí fokoláre ve světě. Jak vždy říkala zakladatelka Chiara Lubichová, časopis Città Nuova (Nové město), který začal vycházet v roce 1956 po letním setkání „mariapoli“ v Dolomitech, je „prvním dílem Díla“¹. Charisma jsme nedostali pro sebe, patří všem lidem, proto i média jako nástroj jeho šíření a spojování těch, kdo je používají, k životu Hnutí neodmyslitelně patří. I u nás jsme vnímali potřebu takového nástroje, protože v roce 1989 už v Čes-

*Každý z nás
se pustil s vervou
do toho, co bylo
právě potřebné
a pracovali
jsme zdarma,
po zaměstnání.*

Boli ste jeho šéfredaktorkou hneď na začiatku, ale pred vami časopis krátko viedli ešte dve zahraničné fokolarínky. Ako to presne bolo?

První číslo Nového města ve slovenštině vytvořila německá fokolarínka Dietlinde Assmus, novinářka, která v té době patřila do bratislavského fokoláre. S ní do fokoláre přišel i první počítač. Ideální okolnosti. Krátce poté se ale změnila její destinace a časopis převzala u nás žijící italská fokolarínka Carolina Fogola, která se k nám do-

stala v roce 1984 díky stipendiu na výzkum Pirandella. Zanedlouho po vzniku časopisu se musela na rok vrátit do Itálie, aby tam neztratila zaměstnání. Přestože moje jméno figurovalo v Novém meste od nultého čísla (zdálo se tehdy, že bude dobré, aby ve zdejších časopisech bylo i zdejší jméno... ☺), konkrétně jsem se mu začala věnovat teprve po odchodu Caroly. Zprávu o převzetí časopisu jsem dostala na dovolené v Třeboni, kam mi hned do lázeňského domu Aurora začaly chodit dlouhé faxy s články do vznikajícího čísla, myslím do čtyřky. U toho titulu šéfredaktorka se ale opravdu musím zasmát. Byla jsem všechno jiné, jen ne šéfredaktorka. Byla to doba zakládání struktur Hnutí u nás, nehleděli jsme na původní profesi, každý z nás se pustil s vervou do toho, co bylo právě potřebné a pracovali jsme zdarma, po zaměstnání.

Akú mal časopis štruktúru a obsah? Na aké témy sa zameriaval?

Časopis začínal Slovom života. Přebíraly se články o Hnutí fokoláre a mezinárodních událostech v Hnutí z italského Nového města, duchovní témata Chiary Lubichové, zkušenosti s žitým evangeliem, psaly se články o akcích Hnutí u nás, profily nebeských mariapolitů, tedy těch, kteří nás přešli do druhého života a komiks. Časem se začaly krystalizovat pravidelné rubriky. První čísla byla jen ve slovenštině, později byly některé články slovensky, jiné česky.

S akými problémami ste sa pri jeho tvorbe stretávali?

Těch by se dala vyjmenovat řada. Především jsme nebyli novináři. Do práce se většinou zapojoval ten, kdo měl právě čas. Grafiku a tisk jsme nejprve zadávali do nově vznikajících firem, které také neměly mnoho zkušeností. Psaní příspěvků, překlady a korektury dělali dobrovolníci roztroušení po celé Bratislavě i mimo ni. Byla tu též administra-

Redakční rada, únor 2019.

Zleva Milena Honetschlägerová, Jiří Kratochvíl, Ludmila Šturmová a Štěpán Filčík.

tivní stránka, získávání předplatitelů, tvorba nejprve ruční kartotéky. Po různých setkáních jsme například dostali hromadu papírků ne vždy s čitelně napsanými a někdy i neúplnými adresami a k tomu některé předplatné. Byla to často detektivka rozluštit písmo, dohledat potřebné údaje a pochopit, kdo vlastně zaplatil a kdo ještě ne. O tom by nám mohly hodně vyprávět Viera Norková, Olga Ludmová a další. Později i Alžbeta Veselá, která kartotéku převedla do digitální verze. Naštěstí s námi čtenáři měli velkou trpělivost a podporovali nás. Někteří byli dost kritičtí, což pro nás byla současně velká pomoc, abychom pochopili, na co soustředit pozornost a čeho se snažit vyvarovat.

Nedá se však říci, že bychom prožívali jenom problémy. Dostávalo se nám i podpory, povzbuzení a dokonce pozhénání. Byl to například pražský arcibiskup Miloslav Vlk, který nás od prvních čísel povzbuzoval. My jsme v časopise viděli možnost rozdávat Ideál všem lidem dobré vůle. On ho uměl zasadit do církevního a společenského rámce a viděl v něm směřování k nové evangelizaci podle přání Svatého otce a v duchu mimořádné biskupské synody pro Evro-

pu. Mimo jiné o časopisu napsal: „Konkrétní život z evangelia, opravdové a praktické společenství v lásce a svědectví o Ježíši Zmrtvýchvstalem vlastním životem. Sjednocený svět a sjednocená Evropa – ty mohou být pevně vybudovány jen na takovémto základě.“³ Taková slova nám samozřejmě bohatě vynahradila překonávání každodenních překážek, které nám mimo jiné určitě pomáhaly přistupovat k tvorbě časopisu s velkou pokorou a současně s vědomím, že každá námaha se vyplatí pro cíl, ke kterému můžeme díky charismatu Chiary přispívat.

V čom spočívala vaša práca šéfredaktorky? Viem, že ste museli veľa jazdiť autom po Bratislave, kde vtedy sídlila spoločná redakcia.

Právě proto, že členové té naší první „redakce“ byli dobrovolníci, kteří vše dělali po skončení svého zaměstnání a gratis, většinou jsem jezdila za nimi domů nebo do práce. Vozila jsem jim texty článků na korektury, na přepsání na počítači. Každý článek byl v jiné fázi zpracování a u jiného člověka. Na archy balicího papíru nalepeného na stěně ve fokoláre jsem si dělala tabulky, kam jsem zapisovala „pohyb“ jednotlivých příspěvků a termíny, kdy je mám u koho vyzvednout a komu dalšímu odvézt. Patřil by sem celý seznam jmen těch vzácných spolupracovníků.

Kde ste čerpali námety na články? Ako ste získavali informácie?

Hlavním zdrojem pro nás byl mateřský italský časopis Città Nuova, ale i německý Neue Stadt a anglický Living City. Psalo se také o mezinárodních akcích v centru Hnutí v Itálii, kterých se už mohlo účastnit i mnoho lidí z Československa. Uvědomovali jsme si

Někteří současní i bývalí členové redakční rady. Na snímku zleva Veronika Němečková, Marie Koukolová a Martina O'Byrne při pracovní schůzce v listopadu 2010.

Foto: Štěpán Filčík

Foto: Veronika Němečková

Někteří členové správní rady Nadačního fondu časopisu Nové město, který byl založen v říjnu 2008 na podporu rozvoje a šíření časopisu. Zleva Ludmila a Jaroslav Šturmovi, Jana Friedlová, Miroslav Cúth, Helena Votýpková a první předseda Bedřich Votýpka (podzim 2009).

smysl vydávání časopisu v tom, že může čtenáře, kteří o to mají zájem, formovat a informovat, pomáhat jim zůstat ve spojení s ostatními, kteří se vydali cestou spirituality jednoty. Materiálů byl dostatek. Některí čtenáři se ale začínali dožadovat místních autorů. Bylo zákonité je hledat.

Aké boli vtedajšie postupy pri tvorbe časopisu? Počítače boli v začiatkoch, internet nebol vôbec...

Po prvních krůčcích, kdy jsme grafiku navrhovali na papíře – podstatným způsobem se na ní i na skladbě obsahu podílela Mária Kotesová, dnes Zajícová – a pak nechávali zpracovávat ve firmách, kterým jsme dodali na disketě texty napsané v programu T602 a papírové fotografie (zpočátku často kopírované z Città Nuova), se grafického zpracování zdarma na mnoho let ujal pan Ján Sepp, který měl grafické studio. To byla mimořádná spolupráce, časopis udělal velký kvalitativní skok.

Také on na něm mohl pracovat až po své pracovní době, a tak jsme u Seppových trávili večery, které se někdy protáhly do pozdních hodin. Jeho manželka Otilia nám vytvářela láskyplné zázemí

**První korektura
byla jako naše
odborná příručka.**

a dopovala nás dobrotami, abychom to všichni vydrželi. Po určité období nám hodně pomáhal architekt Stanislav Ondruš.

Vytištěný časopis jsme dovezli domů a uspořádala se velká brigáda na balení, psaní, respektive lepení adres, skládání a svazování balíčků podle PSČ a odvoz na poštu. Vše ručně a svépomocně.

V začiatkoch vám veľmi pomáhal slovenský básnik Michal Chuda. Čo bolo jeho úlohou?

Měli jsme velké štěstí. V jeho manželce Olze, vdané fokolarínce, jsme měli „vlivného“ spojence. Jednou nám velmi jemně naznačila, že v časopise jsou nějaké základní nedostatky a že Michal by nám případně mohl poradit. Zajásali jsme a poslali jsme mu podklady pro další číslo. Mám před očima ty zkorigované a opoznámkované stránky... byl to šok. © Nebylo místočka bez korektury... Hned jak jsme se z toho vzpamatovali, chtěli jsme mu poslat – nebo jsme dokonce odvážně poslali, to už dnes s jistotou nevím – ke korektuře další číslo... Samozřejmě se nám laskavýma

rukama Olgy hned vrátilo s tím, že určitě rád poradí, když budeme potřebovat. © Pochopili jsme, že tohle za nás neodpracuje a začali jsme se postupně učit. Hodně nám to pomohlo. Ta jeho první korektura byla jako naše odborná příručka. Ale to není vše. Od začátku jsme publikovali komiksy Waltra Kostnera, který skrze příběhy dvou malých sympatických klaunů dokáže promlouvat do duše. Tady byl překladatelský oříšek. Jak přeložit jejich jména, která by zdejšímu čtenáři v originále ani v doslovném překladu nic neřekla. Toho se Michal rád ujal a od té doby jsou u nás malí klauni známí pod jmény – pěkně znějícími jak ve slovenštině, tak v češtině – Pipa a Tipó. ©

Ako sa na Nové mesto pozeráte dnes, s odstupom času?

Dnes je velmi pěkné sledovat, jak se Nové město v našich zemích během těch třiceti let rozvíjelo a rozvíjí. Mohou se mu věnovat i lidé s mediálním vzděláním, dlouholetí spolupracovníci mají velkou praxi a zkušenost a redakce jsou skutečnými redakcemi. Jeho hlavní smysl a cíl – přispívat ke stále více sjednocenému světu a ke všeobecnému bratrství – je nanejvýš aktuální. Přeji proto oběma časopisům hodně vášnivých čtenářů, a aby se jim naplňování tohoto úsilí stále lépe dařilo!

*Za rozhovor ďakuje
Ján Heriban*

1. Myslí se Díla Mariína, což je rovnocenný název pro Hnutí fokoláre.
2. Pod pojmem Ideál se rozumí všechny myšlenky týkající se spirituality Díla a také přijetí nového života, který z toho vyplývá.
3. Nové mesto, júl/august 1992, 1. ročník, č. 1, 2, str. 14.

*Jaroslav Šebek,
dlouhodobý
spolupracovník,
autor článků
a člen redakční rady.*

Irena Sargánková, která v roce 1997 otevřela českou redakci, do roku 2007 byla šéfredaktorkou a později členkou redakční rady.

Foto: Markéta Jirá

Krása východu

ČLOVĚK V DNEŠNÍ DOBĚ

Fokolarínka Jaroslava Malíková

Na dovolené
srpen 2021

Foto: Katalin Molnár

Mohli jste ji v zimě zahlédnout na běžkách nebo dělat piruety na rybníce. Mohli jste ji zahlédnout ztiše-nou při páteční adoraci před Nej-světější svátostí. Mohli jste zahléd-nout její usměvavé oči nad respira-torem. S Jarkou se známe již hodně dlouho a v rámci jejího životního ju-bilea bych ji rád představil.

Jaké bylo tvoje dětství?

Narodila jsem se v Horní Stropnici v malebném prostředí Novohradských hor, kousek od ostře hlídané hranice s Rakouskem. Rodiče tam byli v šedesá-tých letech státem posláni na takzvanou „umístěnku“, aby zvelebili pohraničí, ta-tínek jako ředitel školy, maminka učitel-ka. Naše rodina byla velice semknutá, radostná, po mně se narodili dva bratři.

Do kostela jsme jezdili pokaždé jinam a museli jsme být opatrní, aby nás „ti z okresu“ neviděli a nevyfotili. To se ně-kolikrát stalo a tatínek byl za to vyho-zen z funkce ředitele.

V neděli byla tradice jet na oběd k ba-bičce a dědečkovi do nedalekých Boro-van, tatínkova rodiště. Pocházel ze sed-

mi dětí a jako nejstarší se první oženil a já jsem byla první vnučka... Při obě-dě u dlouhého stolu se živě diskutovalo. Dědeček se každého vyptával, co prožil. Radost a starost každého se týkala nás všech! Už tehdy jsem vlastně zažila pra-vé křesťanské společenství.

Z takového krásného rodného hníz-da jsem „vylétla“ na studie do Soběsla-vi na pedagogickou školu a bydlela na internátě. Měla jsem spoustu kroužků a zálib. Kolem jsem ale nepotkala niko-ho věřícího! Existují vůbec mladí křes-ťané? Takovou otázku jsem dala strej-dovi a ten mě pozval, když u něho byl na návštěvě kněz Jan Tampír. Ten mě pak pozval k sobě na faru v zapadlé vsi v pohraničí, ve Světlíku. Přijela jsem tam se svým chlapcem a brášky a vida, další mladí. Bydleli jsme nedaleko od sebe, jen jsme se neznali. Utvořili jsme partu, poznávali se, prohlubovali se ve víře a konkrétně pomáhali ve farnos-tech. Poprvé jsem četla Slovo života, pro mne návod, jak žít křesťanství ve 20. století, v socialistické společnosti, ve světě, nejen v neděli při mši. Další kněz P. J. Cihelna nám řekl o Hnutí fokláre.

Kdy a jak ses rozhodovala pro cestu zasvěceného života?

Po střední škole jsem se v roce 1980 vrátila domů a pracovala jsem v mateř-ské škole. S chlapcem, na kterého jsem čekala, až se vrátí z vojny, jsme snili o společném životě a plánovali svatbu. Zároveň ve společenství, kde mne oslo-vilo charisma jednoty, jsme byli pozvá-ni na setkání „mariapoli“. Já jsem jela, můj chlapec nechtěl. Začala jsem se starat o děti a mládež a svůj čas dával jim. V určitou chvíli jsem se musela roz-hodnout, což nebylo lehké. Zvítězil ži-vot naplno prožitý pro druhé a s chlap-cem jsem se rozešla.

Důležitý byl pro mne v létě v roce 1986 pobyt v Příchovicích, kde jsem byla v týmu. Práce bylo hodně, ale také mnoho radosti z konverzí mla-dých i starších lidí. Na konci mi jeden fokolarín řekl, že bych mohla dát Pánu i svou radost. Vzpírala jsem se: Co mi pak zůstane? Bolest. Ne, ne, za tu ná-mahu si zasloužím trochu odměny. Byl to boj uvnitř, který vyvrcholil při mši na svátek sv. Anny, kdy jsem Pánu darova-la svou radost. Jaké bylo překvapení, když jsem v srdci uslyšela Jeho tichý hlas: „Ale já nechci jen radost, já chci tebe celou!“ To už mi bylo lehké odpo-vědět jasným ANO. A přišla nečekaná ještě větší radost!

Zнала jsem i jiné spirituality, ale cíti-la jsem povolání do fokoláre. Přestěho-vala jsem se do Prahy, abych byla blíž fokoláre a mohla lépe poznat tuto cestu zasvěceného života.

Jak se zrodila tvoje misie v tehdejším Sovětském svazu?

Na konci druhého ročníku formační školy fokolarínek v italském Loppia-nu se rozhoduje o dalším působení. Já jsem byla připravená jít kamkoliv, ale na otázku, kam bych ráda odcestovala, jsem odpověděla: „Tam, kde je to nej-těžší.“ „A kde je to podle tebe nejtěž-ší?“ „V Rusku!“ A opravdu jsem v led-nu 1996 byla ke své radosti poslaná do moskevského fokoláre.

Co se ti vynoří, když se ohlédneš za svým pobytem v Rusku?

Za 15 let jsem tam zažila věci těžké i radostné. Pouto, které bylo nejsilněj-ší, bylo pouto s těmi, kdo si vážili cha-rismatu Chiary. Vyjadřují to třeba slova někoho z pravoslavných přátel: „Teď jsem našel smysl života. Naštěstí jsem potkal vás a vámi zprostředkované uče-ní Chiary Lubichové a vím, jak žít pří-tomný okamžik, jak přijmout bolest.“

Služba překladatelky během jednoho setkání Hnutí fokoláre v Centru Mariapoli v Praze, březen 2018.

Někteří objevili Boha, dali si do pořádku manželství...

A já jsem se zase naučila mnoho dobrého a krásného z jejich umělecké duše, pohostinnosti a štedrosti.

Kardinál Špidlík často hovořil o široké ruské duši, například v knize „Duše Ruska“¹...

Stojí za přečtení. Jestliže se duše s duší potká na rovině duchovní, tedy ne na té nacionalistické, politické, názorové..., ale duše s duší, která vnímá svět, vše stvořené, vnímá vztahy, tak objevíte širokou ruskou duši. Mají po předcích něco tajemného, hlubokého a zároveň křesťanského, přesahujícího to pozemské. Schopnost vše trpělivě snášet. To můžete najít v ruské literatuře i u velikánů jako byl Dostojevskij, Florentskij atd.

Setkala ses s východní kulturou. A co ekumena?

Za východní kulturu považuji pravoslavní. Ve fokoláre jsem žila s pravoslavnými fokolarinkami, velmi úzce jsem se s nimi podílela na životě v jejich far-

nosti. Jde o to proniknout do něčeho, co se vám zdá zprvu cizí. Na začátku vidíte jen to, co vás odlišuje a postupně objevíte mnoho věcí, které nás spojují. Vzájemné propojení je podle mne ekumena.

Jaký byl po letech návrat do vlasti?

Trochu mi trvalo, než naskočila čeština a české myšlení! Kromě většího pohodlí jsem hned viděla konzumismus, tolik zboží, výběru a možností.

V Moskvě jsme měli jen dva katolické kostely a jít denně na mši znamenalo tři čtvrtě hodiny cestu tam a pak zpět. Nikdy jsme ji nevynechali. Teď máme kostel v místě bydliště. Nevím, jestli si toho vážíme.

Naplno se věnuješ životu Hnutí fokoláre, za které jsi v České republice spolu s fokolarínem Jiřím Kratochvílem zodpovědná. Také ale pracuješ v jazykové škole. Přiblížila bys tuto práci?

Ano, učím zahraniční studenty češtinu. Jsou to dospělí lidé, kteří tady pracují a aby se začlenili do společnosti, touží

se naučit česky. Někteří jsou i pokročilejší a zdokonalují se v mluveném projevu i v psaní. Na každou lekci mám plán výuky, na začátku je *warm-up*, takzvané „rozehrátí“, aby student začal myslet a mluvit česky. Například na procvičení minulého času kladu otázky: „Co jste dělal o víkendu?“, „Co jste četl?“. Většinou chtějí sdělit, co zažili. Tím vlastně hodně vyprávějí, čím žijí, co je pro ně tady těžké, čeho se bojí, nebo naopak, co se jim líbí atd. Máme příležitost si pár minut popovídat o životě a jeho hodnotách. Je to moc pěkná práce, kreativní, a i já se dozvídám mnoho nových věcí o jejich zemích – o Srbsku, Chorvatsku, Ukrajině nebo Rusku.

V minulých letech sis o prázdninách několikrát „odskočila“ do Kazachstánu...²

Ano, protože jeden italský řeholník tam ve dvou městech založil společenství v duchu spirituality Chiary Lubichové a hledal někoho, kdo by pomohl s přípravou mariapoli. Měla jsem prázdniny, tak jsem se nabídla a od roku 2017 jsem tam po tři roky jezdila. Cesty do Kazachstánu jsem vnímala jako úsměv Boha, který našel způsob, jak život charismatu jednoty zakořenit i tam.

Tvoje šedesátiny, které v září slavíš, jsou příležitostí ohlédnout se a bilancovat. Na co zvláště v životě vzpomínáš?

Kdybych se ohlédla zpět, prožila bych život znova takto, ničeho nelituji. Zvlášť pozeňnaný čas byl, když jsem působila ve fokoláre na Sibiři, v Krasnojarsku. Potkala jsem lidi s velikou životní zkušeností, mnohdy nelehkou, ale vnitřně byli svobodní a radovali se z mála. Tam jsem i já pocítila ohromnou svobodu. Radovala jsem se z přátelských vztahů a také z nádherné přírody: řeka Jenisej, pískovcové skály Stolby, tajga, jezero Bajkal atd.

Který je tvůj oblíbený světec a citát?

Vždy mi byl blízký sv. František a nedávno blahoslavená Chiara Luce Badiano. A citát? Poslední slova Chiary Lubichové: „Budte rodinou!“

*Za rozhovor děkuje Petr Ettler
(Převzato z Vinosatu
a redakčně zpracováno)*

V moskevském fokoláre v roce 1998, zleva Sabrina, Jarka a Donatella.

Foto: archiv J. Malíkové

1. Jan Paulas: Duše Ruska s Tomášem Špidlíkem, Karmelitánské nakladatelství 2000.
2. Více viz Nové město 10/2017, str. 20-21; 7/2019, str. 18-19.

Apoštoloval ešte aj na smrteľnej posteli

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

30.

ročník
Nového
města

Syn Jozef Polák

Jozef Polák viezol otca do nemocnice s úrazom. Po operácii sa však nakazil covidom a syn ho už nikdy viac nevidel živého. Napriek tomu lekárom nič nevyčíta, naopak, ďakuje im za obetavú starostlivosť a nasedenie. Vie, že robili všetko, čo mohli.

Ako sa váš otec dostal do nemocnice?

Otec býval so sestrou, ktorá chodila do práce a on bol v tom čase sám doma. Ubúdalo mu síl, preto sám už dlhšiu dobu ani nevychádzal von. Kým sa dalo, chodieval ešte denne spolu so sestrou na svätú omšu k prešovským saleziánom.

Na Silvestra, keď sa sestra vrátila z kostola domov, našla ho ležať na zemi. Nevládala ho zodvihnúť, volala mi, tak som utekal k nim. Spoločne sme ho posadili a hneď sme videli, že jedna noha mu neslúži. Volal som na pohotovosť a poslali nám rovno sanitku. Boli veľmi milí, ošetrili ho a lekárka povedala, že asi pôjde o zlomeninu.

Hneď sa mi vybavilo, že v jeho veku to môže byť vážne. Odviezli ho na traumatológiu, kde ho zroöntenovali a potvrdili, že má zlomeninu stehennej kosti. Hneď na Nový rok ho mali operovať. Spravili mu test na covid, bol negatívny. Samozrejme, musel ostať v nemocnici, a to bolo naposledy, čo sme sa videli.

Aj vám v tej chvíli napadlo, že by to mohlo byť poslednýkrát, čo sa vidíte?

Áno, lebo na dverách oddelenia, kam ho previezli, bol oznam, že návštevy sú zakázané. Tak som mu povedal: „Ocko, drž sa. Nevie, kedy sa uvidíme. Neboj sa, bude to dobré!“

V nemocnici sa však k jeho prvotnej diagnóze pridružil covid...

Na Nový rok ho teda operovali, operácia dopadla dobre, po pár dňoch dokonca začali s rehabilitáciou. Ale po týždni nám volali z oddelenia, že ho testovali. Žiaľ, test bol pozitívny na covid a museli

Otec Jozef Polák

ho previezť na špeciálne oddelenie pre covidových pacientov.

Aká bola vaša prvá reakcia? Viem si predstaviť, že asi človeka nahnevá, keď do nemocnice viezol blízkeho človeka s bežným úrazom a potom takáto šokujúca správa...

Hneď som volal ošetrovateľskému lekárovi. Musím povedať, že bol veľmi ochotný a úprimne priznal, že tam chodia ľudia z oddelenia na oddelenie, prenášajú pacientov a nakazeniu sa v dobe pandémie nedá celkom zabrániť.

Vyjadril aj veľkú lútosť. Prvá vnútorná reakcia bola výčitka, ale v duchu som musel uznať, že asi urobili všetko, čo bolo v ich silách.

Povedal som si: Ježišu, aj toto je tvoja tvár utrpenia a pomôž nám to prijať. Do poslednej chvíle sme dúfali, že to bude dobré, hoci sme si museli pripustiť, že sa to môže skončiť aj fatálne.

Váš otec patril pre svoj vek medzi najohrozenejšie skupiny. Ako on sám prežíval správu, že ochorel na covid?

Lekári mu to povedali. Od začiatku sme s otcom mohli komunikovať, lebo mal pri sebe mobil, preto sme sa každý deň počuli. Aj som každý deň volal lekárom, aby sme vedeli, ako sa jeho stav vyvíja.

Otec informáciu o covidu neprijal nejako dramaticky. On médiá veľmi nenasledoval, len sem-tam si pozrel správy. Nebol v tom príliš ponorený, a tak si to nebezpečenstvo nevedel celkom vyskladať. A ja som mu nechcel dávať informácie, ktoré by ho znepokojovali. Hneď, ako ho previezli na covidové oddelenie, urobili mu röntgen pľúc a našli masívny zápal. Lekár mi povedal, že musíme byť pripravení na najhoršie.

V kruhu
svých
blízkyh.

Foto: archív J. Poláka

Ako ste vy a vaša sestra vnímali tento jeho stav?

Rozprávali sme sa otvorene. Zverovali sme to len do Božích rúk. Treba však povedať, že otec bol celý život zdravý človek, vážne diagnózy sa mu vyhýbali. Podvedome sme však cítili, že musíme byť pripravení aj na jeho odchod. Posledné roky, zvlášť po smrti mamy, sa veľmi intenzívne venoval čítaniu Svätého písma a duchovnej literatúry. Kým vládol, chodil denne na omšu a pristupoval k svätému prijímaniu. Pred Vianocami bol ešte na spovedi a tieto skutočnosti nám dodávali pokoj, že otec – čo sa týka jeho duše – je dobre pripravený...

Ležal na izbe s jedným mužom, sedemdesiatnikom. Zhodou okolností sme sa dozvedeli cez našu známu, ktorá s týmto pacientom bola rodina, o jeho slovách, že v živote nevidel muža modliť sa tak vrúcne, ako sa modlil náš otec. Ten spolubývajúci pod dojmom celej situácie prijal sviatosti. Takže otca si Boh použil, aby cez príklad svojho života apoštoloval ešte aj na smrteľnej posteli.

Koľko trvalo akútne obdobie jeho náklady?

Necelý týždeň od testu. Pri vedomí bol až do konca. Ja som s ním hovoril ešte v deň úmrtia, hoci už komunikoval ťažko.

Asi tri dni pred jeho smrťou na oddelenie nastúpili kňazi ako sanitári. V prešovských nemocniciach bolo vtedy päť-

násť kňazov. Jeden z nich slúžil aj na covid oddelení, roznášal stravu, presúval pacientov a poskytoval duchovnú službu. Otcovi nosil Eucharistiu a dal mu aj pomazanie chorých. Tento kňaz bol v deň jeho smrti v službe a pred odchodom ho prišiel pozdraviť. Keď bol pri výťahu, akoby počul vnútorný hlas, aby sa k nemu ešte vrátil. Vo chvíli, keď vstúpil do izby, otec naposledy vydýchol. Kňaz zavolať personál a spoločne sa pomodlili.

Keď sme sa o tejto skutočnosti dozvedeli, vyhľadali sme kontakt na toho kňaza a zavolali sme mu. Chceli sme mu poďakovať a on bol prekvapený, že sme si dali tú námahu a ozvali sa mu. Povedal nám, že on ďakuje otcovi, lebo vďaka nemu bol disponovaný počúvať vnútorný hlas a vrátiť sa k nemu v po-

trebnej chvíli. Mali sme radosť z toho, že otec nezmieral sám.

Akú skúsenosť ste mali s lekármi na covid oddelení? Určite sú naplno vyťažení, zostal im čas na komunikáciu s rodinou?

Ja neviem, či sme mali šťastie alebo nás Boh takto viedol, ale ja sa nemôžem na komunikáciu s lekármi a personálom sťažovať ani v najmenšom.

Zdravotné sestry boli vždy ochotné otcovi odniesť veci, ktoré sme doniesli. Keď mu vypadol mobil, ochotne mu ho opravili a mohli sme opäť telefonovať. Lekári boli veľmi ochotní. Ošetrojúci lekár poskytol všetky informácie, dokonca nás informoval o tom, že za otcom bol kňaz a je oňho duchovne postarané.

Neriešil teda iba medicínsku stránku, ale aj ľudský rozmer starostlivosti, a to bolo úžasné. Patrí im veľká vďaka.

Po otcovej smrti som lekárovi ešte zatelefonoval a poďakoval som mu za všetko, čo pre otca aj pre ostatných pacientov urobil. Prosil som ho, aby poďakovanie odovzdal aj všetkým ostatným zdravotníkom na oddelení. Povedal mi, že som ho dojal. Že sa nestáva často, aby im ďakovali aj po smrti pacienta.

Mnohé rodiny prežívajú úzkosť z toho, aby ich blízki nebodaj neskončili na covid oddelení a aby nemuseli byť v najťažších chvíľach sami...

Určite aj nám to prišlo ako veľká bolesť, že nemôžeme byť pri otcovi, pri jeho odchádzaní. Tiež som sa s tým musel vysporiadať pred sebou aj pred Bohom. Človek by tam chcel byť, držať ho za ruku. Všetko sme s dôverou zverovali Bohu.

Ale každá situácia je iná, aj každá rodinná okolnosť je iná, netrúfal by som si radiť iným rodinám. My môžeme dať len našu skúsenosť, a to je príbeh človeka, ktorého život sa formoval vierou v Boha. Pre nás bolo dôležité uvedomiť si, že aj za týmto je Boh – Láska. Veríme, že všetko slúži na naše posvätenie. I bolesti a ťažké udalosti. Zároveň sme vďační za všetkých ľudí, ktorí otcovi a nám pomáhali, za zdravotníkov, kňazov, za spoločenstvo, ktoré sa modlilo s nami...

*Rozhovor vedľa
Zuzana Hanusová*

*(Převzato z www.nm.sk,
redakčně kráceno)*

Zmena ve správný čas

30.

POSEZENÍ S ŠÉFREDAKTOREM SLOVENSKÉHO NOVÉHO MESTA

ročník
Nového
města

S Jánem Heribanem jsme se poprvé viděli během červnové (on-line) schůzky zástupců slovenského a českého Nového města, kdy jsme se zamýšleli, jak „oslat“ jubilejní 30. ročník našich časopisů. Měla jsem radost, když jsem s ním mohla hovořit o pár týdnů později, tentokrát o jeho profesi.

Co vás přivedlo k žurnalistice?

Keď som končil štúdium na gymnáziu, uvažoval som, čo ďalej. Vedel som, že mi ide písanie, vždy som mal rád slohy, vedel som pripraviť správu z podujatia. Chcel som robiť niečo tvorivé, pestré, a tak som si povedal, že skúsím štúdium masmediálnej komunikácie.

Svou žurnalistickou praxi jste začal v rádiu...

Áno, keď nerátam správy z rôznych saleziánskych podujatí, z ktorých niektoré mi vyšli aj v novinách. Na vysokej škole sme mali dve veľmi dobré pedagogičky, Andreu Bugošovú a Janu Zvalovú, ktoré dlho pôsobili v Slovenskom rozhlas. Cez ne som spoznal, že ma to ťahá do rádia, do práce s hovorovým slovom.

Jak jste se dostal právě do Rádía Lumen, kde jste přes sedm let pracoval?

Je to katolícke rádio, podobne ako váš Proglas, a tieto rádiá aj spolupracujú. Lumen má sídlo v Banskej Bystrici a v roku 2009 otváral pobočku v Bratislave. Spýtal som sa, či by som tam mohol absolvovať študentskú prax. Hneď som dostal za úlohu spracovať rôzne reportáže z terénu, takže som bol „hodený do vody“. Počas štúdií som tam vypomáhal a potom som dostal ponuku nastúpiť na plný úväzok.

Čemu jste se konkrétně věnoval?

Na začiatku hlavne spravodajstvu, krátkym autorským správam z rôznych podujatí z terénu. Potom sa pridali aj väčšie publicistické relácie. Pre mňa ako absolventa to boli veľmi dobré príležitosti, práca bola tvorivá, ale aj náročná.

Co vás pak přivedlo z rádia do Nového mesta?

Na jar sa mi ozvalo Nové mesto s ponukou pozície šéfredaktora. To bol pre mňa impulz začať premýšľať, či nie je čas na zmenu. Aj keď ma to v rádiu bavilo a bola to pekná práca, vyhodnotil som si, že ma už nerozvíjala tak ako predtým. Dospel som k rozhodnutiu, že je správny čas skúsiť zmenu: písať, koordinovať redaktorov a mať pritom priamu účasť na smerovaní Nového mesta.

Moja práca v rádiu si prirodzene vyžadovala aj prácu vo večerných hodinách alebo cez víkendy. Zmena prišla vo vhodnom čase aj preto, že koncom septembra sa nám má s manželkou narodiť prvorozená dcérka. Podmienky v Novom meste sú v tomto kontexte pre mňa prijateľnejšie. Rádiu však ďakujem za všetko, čo som sa v ňom naučil. Aj teraz mu ešte vypomáham podľa mojich možností.

Nakolik jste Nové mesto již znal a jak ho vnímáte jako člověk, který přišel „zvenku“?

Aj keď som sa v rádiu venoval Hnutiu fokoláre v príspevkoch a reláciách, nepoznal som toto hnutie ani časopis detailne. Potreboval som sa predovšetkým zoznámiť s webom a s jeho tematickým zameraním. Tiež som si musel ujasniť, akým spôsobom hľadať a spracovávať témy, aby to bolo v duchu charizmy jednoty a z hľadiska vedenia dialógu. A mnoho vecí spoznávam až teraz.

Je to pre mňa nová výzva a teším sa z nej. Nemám pocit, že by som prišiel do niečoho neznámeho, cudzieho, čo by som nevedel uchopiť.

Nakolik vím, vaše práce v Novém meste má dvě roviny, webový portál a tištěné médium...

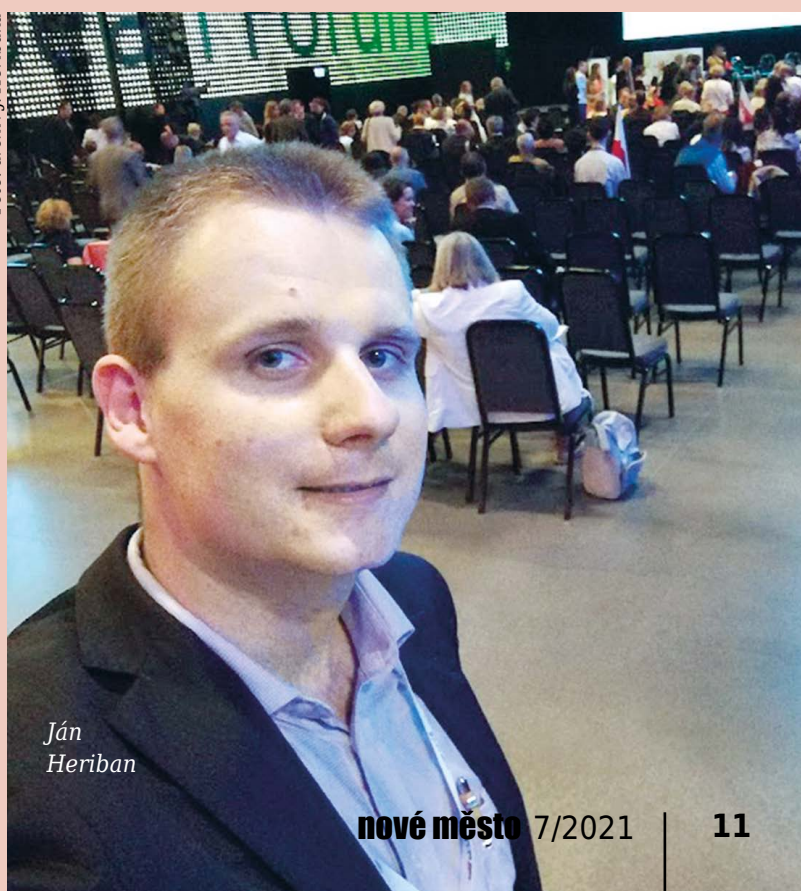
Áno, webu venujem najviac času. Časopis je dvojmesačník pre našich priaznivcov, ktorí nemajú internet alebo preferujú tlačeneé periodikum. Vyberáme doň články z webu, ktoré najviac zarezonovali, a nezabúdame ani na oblasť spirituality. Vedúca vydania časopisu je Mária Valigová, ktorá dlho žila aj v Čechách. Pri tvorbe časopisu s ňou intenzívne spolupracujem.

Jak vnímáte spojení vaší práce s vírou?

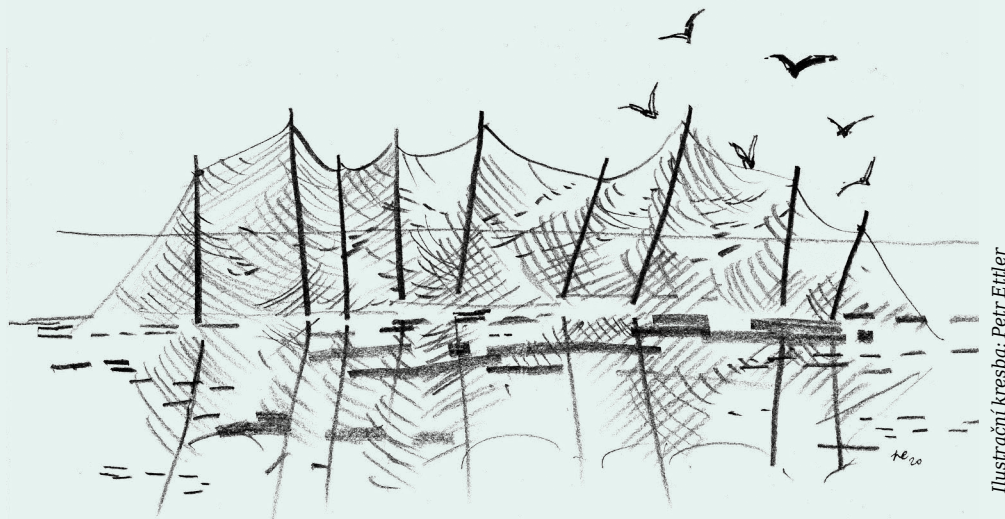
Keď som po maturite uvažoval, kam ísť ďalej, bol som dosť angažovaný u saleziánov, pracoval som s mládežou. Snažil som sa aj takto praktizovať vieru. Uvedomil som si, že by som mohol dať svoje novinárske talenty do služby Katolíckej cirkvi, o čo sa snažím dodnes, bez ohľadu na to, kde práve pracujem.

Za rozhovor ďekuje Ludmila Šturmová

Foto: archiv J. Heribana

Ján
Heriban

Ilustrační kresba: Petr Ettler

„Víme, že těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.“

(Řím 8,28)

SLOVO ŽIVOTA

Říjen 2021

Slovo života, které nabízíme na tento měsíc, je úryvek z listu apoštola Pavla Římanům. Je to text dlouhý a bohatý na úvahy a učení, který byl napsán před cestou do Říma jako příprava na Pavlovu návštěvu obce, kterou ještě osobně neznal.

Osmá kapitola zvláště zdůrazňuje nový život podle Ducha a příslib věčného života, který čeká na jednotlivce, národy a celý svět.

„VÍME, ŽE TĚM, KTERÍ MILUJÍ BOHA, VŠECKO NAPOMÁHÁ K DOBRÉMU.“

Každé slovo této věty je nabité významem.

Pavel prohlašuje, že především jako křesťané jsme poznali Boží lásku a jsme si vědomi toho, že každá lidská zkušenost je součástí velkého Božího plánu spásy.

Všechno, říká Pavel, přispívá k uskutečnění tohoto záměru: utrpení, pronásledování, selhání a osobní slabosti, ale především působení Božího Ducha v srdcích lidí, kteří ho přijímají.

Duch Svätý přichází na pomoc sténání lidstva a všeho tvorstva¹, a to je zárukou toho, že se Boží plán uskuteční.

Z naší strany je třeba, abychom aktivně na tuto lásku odpovídali svojí láskou, abychom se Otci svěřovali ve všech po-

třebách a svědčili o naději v nové nebe a novou zemi², kterou on připravuje těm, kteří mu důvěřují.

„VÍME, ŽE TĚM, KTERÍ MILUJÍ BOHA, VŠECKO NAPOMÁHÁ K DOBRÉMU.“

Jak tedy ve svém osobním každodenním životě přijmout tuto silnou výzvu?

Chiara Lubichová navrhuje: „Především se nesmíme nikdy zastavit u pouze vnější, materiální, světské stránky věcí, ale je třeba věřit tomu, že všechno je poselstvím, jímž nám Bůh vyjadřuje svoji lásku. Pak uvidíme, že život, který nám může připadat jako tkanina, na níž vidíme jen samé uzly a chaoticky propletené nitě, je ve skutečnosti něčím jiným – je úžasným plánem, který tká Boží láska na osnově naší víry. Za druhé se musíme s důvěrou a úplně této lásce v každém okamžiku odevzdat, jak v malých věcech, tak v těch velkých. Dokonce, budeme-li se umět svěřovat Boží lásce v běžných okolnostech, on nám dá sílu spoléhat se na něj i v nejtěžších chvílích, kterými mohou být velká zkouška, nemoc nebo sama smrt. Zkusme tedy takto žít. Samozřejmě ne se zistnými myšlenkami, tedy aby nám Bůh ukázal svoje plány a my tak od něj dostali útěchu, ale jenom z lásky. Uvidíme, jak bude tato důvěryplná odevzdanost zdrojem světla a nekonečného pokoje pro nás i pro mnoho dalších lidí.“³

Svěřovat se Bohu v těžkém rozhodování, jako v tom, o kterém vypráví O. L. z Guatemaly: „Pracovala jsem jako kuchařka v jednom domově důchodců. Když jsem jednou šla chodbou, zaslechla jsem, jak jedna stařenka prosí o vodu. Riskovala jsem, že poruším pravidla, která mi zakazují opouštět kuchyni, a laskavě jsem jí podala sklenici vody. Stařence se rozzářily oči. V polovině sklenice mě chytila za ruku: „Zůstaň se mnou deset minut!“ Vysvětlila jsem jí, že bych neměla, že riskuji vyhazov, ale ten pohled... Zůstala jsem. Poprosila mě, abychom se spolu pomodlili „Otče náš...“ A nakonec mě požádala: „Zazpívej mi, prosím, něco.“ Napadla mě písnička „Nic si s sebou neodneseš, jen lásku...“ Ostatní obyvatelé na nás viseli očima. Ta žena byla šťastná a řekla mi: „Bůh ti žehnej, má dcero,“ a krátce nato zemřela. Nakonec jsem byla propuštěná za to, že jsem odešla z kuchyně. Moje vzdálená rodina potřebuje moji finanční podporu, ale já jsem přesto klidná a šťastná. Odpověděla jsem Bohu a tato žena nebyla při nejdůležitějším životním kroku sama.“

Letizia Magri

1. Srov. Řím 8,22–27.

2. Srov. Zj 21,1.

3. Ch. Lubichová, Slovo života na srpen 1984, taktéž v *Parole di Vita*, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 299.

Potrebujeme sa navzájom

Ilustrační foto: Veronika Demlová

Hoci za naším poslaním v cudzine bola práca a služba pre Hnutie fokoláre, uvedomovala som si, že môj život nikdy nesmie stratiť konkrétne kontúry – musí byť zasadený do bežných vzťahov, ktoré ma každodenne obklopujú.

A tak som si nemohla hneď na začiatku nevšimnúť nevôľu obyvateľov nášho domu voči jednej susede. Je to zvláštna osoba, istotne doráňaná životom, inak by sama iným toľko neubližovala. Azda niet v našom paneláku človeka, s ktorým by nebola rozhnevaná, koho by neurazila či dokonca neudala na súd.

Možno je za tým aj nejaká psychická porucha, to neviem posúdiť. Isté však je, že ľudskosť a láska z tejto hry vypad-

li. Ako rodinu nás to trápilo, nechceli sme prilievať olej do rozpáleného ohňa nenávisti. Dohodli sme sa preto, že *naš postoj bude evanjeliový – budeme sa snažiť zo spleti vzťahov utkať niečo nové, pozitívne*. Robili sme malé kroky k zblížovaniu, no zdalo sa, že nič nezaberá.

Akoby som čakala na vhodnú príležitosť, prosila som Boha o fantáziu, aby som pre zlepšenie situácie mohla niečo urobiť. Až raz... Na chodbe som začula neutíchajúci detský hlas volajúci mamu. Materský inštinkt mi hovoril, že to dieťa sa stratilo. Bol to sotva trojročný chlapec, ktorý kráčal z poschodia na poschodie a hľadal svoju mamu. Okrem mena mi o sebe nevedel

nič presnejšie povedať, a tak som ho len vzala za ruku a slúbila som mu, že mamu nájdeme.

Zrazu za nami vybehlo malé šteňa a vďaka nemu som si chlapčeka dokázala zaradiť. „Tvoja babka býva v poslednom vchode, však?“ opýtala som sa ho.

Bol to teda vnuk „nepriateľky“ celej ulice. Vyšli sme z domu a pustili sme sa po chodníku k jej bráne. V ústrety mi už išla preľaknutá chlapčekova mama a so slzami v očiach ďakovala za starostlivosť, ktorú som jej synčekovi preukázala. Potetovaná žena s prefajčeným hlasom vzala dieťa i psíča. Chlapec mi kýval, až kým nezašiel za roh. Popoludní som stretla nevrľú susedu. Niesla ku kontajnerom dve ťažké vrecia. Ponúkla som sa, že jej s nimi pomôžem. Zostala prekvapená, no pomoc prijala. „Prečo to robíte a prečo ste dnes pomohli aj môjmu vnukovi? Nikto by to pre nás neurobil.“ Len som sa usmiala: „Musíme si predsa pomáhať. Potrebujeme sa navzájom.“ Jej poďakovanie malo pre mňa obrovskú cenu.

Podvečer nám pri dverách zazvonila mamička s tetovaním. Vedľa nej stáli jej dve deti – dievčatko a môj malý kamarát. Srdečne ma zdravil. „Prišli sme sa ešte raz poďakovať. Teraz vieme, na koho sa môžeme v núdzi obrátiť.“ Do ruky mi vtisla škatuľu koláčov.

Odvtedy už prešlo niekoľko mesiacov a naše vzťahy neochladli. Deti mi vyštekajú všetko, čo v škole či v škôlke zažijú. Ich babka je ako vymenená – prejavuje nám pozornosť, zaujíma sa, ako sa máme, už zďaleka nás zdraví ako prvá. Navzájom si otvárame bránu, keď do areálu prichádzame autom. Prejavovaná láska sa stáva vzájomnou a verím, že je aj nákazlivá.

Katarína Jančíšinová

Pozorne načúvať

Mala som cez hodinu službu na chodbe so spoližiackou, ku ktorej som doteraz nemala veľmi blízko. Sedí v triede na druhej strane, väčšinou sa len pozdravíme a tam sa naša konverzácia končí. Hoci sme spoližiacky už šiesty rok, doteraz sme nemali príležitosť sa bližšie spoznať, porozprávať. Vždy sme boli v širšom kruhu ľudí.

Rozprávala celých 45 minút a veľmi mi prirástla k srdcu. Našli sme veľa spoločného. Rovnaké veci, ktoré nám prekážajú – týkalo sa to najmä rodiny. Vypočula som ju a snažila som sa jej pomôcť. Má to ťažké (ako asi všetci), každý z nás má svoj kríž. Aj v škole... tváriš sa, že si v pohode, ale vnútri až tak O. K. nie si.

Nebojme sa teda rozprávať aj s ľuďmi, ktorí nám nie sú blízki, nebojme sa pred nimi otvoriť a snažme sa pomôcť, aj keď si to ten druhý výslovne nežiada.

Terezka, 15 rokov

(Nové mesto 1-2/2021)

Ilustrační foto: Magdalena Broschová

Nástroje kolektivní spirituality

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Pokračujeme v představování kolektivní spirituality Hnutí fokoláre

SLOVO

„Hodinou pravdy“ se nazývá chvíle, při níž si bratři vzájemně pomáhají tím, že si sdělují svá negativní i pozitivní pozorování, aby se stávali svatými společně.¹⁸

Promlouváme na velkých nebo malých setkáních, abychom udrželi zapálený oheň lásky Boží a aby tak bylo dosaženo cílů Díla Mariina.

Tam, kde se nehovoří, tam se píše. Píšeme dopisy, články, knihy, deníky pro to, aby Boží Království postupovalo v srdcích. Používáme všech moderních komunikačních prostředků.

Avšak pokaždé, i když jindy hovoříme nebo píšeme, musí to být nebeská řeč zaměřená na nadpřirozený život, podle napomenutí sv. Pavla: „Usilujte o to, co pochází shůry ... Na to myslte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi“ (Kol 3,1-2).

Vše, co není v souladu s touto linií, je třeba s rozhodností umrtvit.

POKÁNÍ A SLIBY ZAMĚŘENÉ NA JEDNOTU

V kolektivní spiritualitě neexistují závoje ani mříže ani zvláštní oděvy, kterými bychom se odlišovali od ostatních; jen s výjimkou případů, kdy je to speciální vůle Boží, především

patříme-li k nějakému řeholnímu společenství. Abychom se neoddělovali od bratří, oblékáme se obvykle jako ostatní v souladu s prostředím a „přizpůsobujeme“ se všem, aby naše láska přicházela ke každému bez překážek.

I v našem Hnutí praktikujeme umrtvování, jež jsou nevyhnutelná pro každý křesťanský život, a děláme pokání, především ta, k nimž nás vybízí církev. Ale zvláště si ceníme takových pokání, která nám nabízejí život jednoty s bratry. Ten, jak víme, není snadný pro „starého člověka“¹⁹ – jak to nazývá sv. Pavel – stále připraveného razit si v nás cestu.

Bratrská jednota se nevytvoří jednou provždy a je třeba ji stále obnovovat. Pokud jednota existuje, pak díky ní je Ježíš přítomen mezi námi a zakoušíme nesmírnou radost, kterou Ježíš slíbil ve své modlitbě za jednotu. Když jednota chybí, přicházejí stíny a jsme dezorientováni. Žijeme jakoby v nějakém očištění. Tomuto druhu pokání musíme být připraveni čelit.

Tady musí vstoupit do činnosti láska k Ježíši ukřižovanému a opuštěnému, klíči k jednotě.²⁰ Díky lásce k němu si nejprve vyřešíme každou bolest v sobě a vynaložíme všechno úsilí na znovuvytvoření jednoty.

Duch Svatý nás velice brzy poučil o tomto našem typickém pokání.

Psaly jsme v roce 1945:

„Ať vám utrpení nenahání strach. ... Hledejte utrpení, jež vám nabízí vůle Boží, ... ta vůle Boží, kterou je vzájemná láska – nové přikázání – perla evangelia.

... Když budete všechny přitahovány křížem, budete pracovat pro to, abyste z vaší malé komunity vytvořily jeden blok a tím vzdaly Bohu větší slávu! Pak Bůh bude žít mezi vámi a pocítíte to. Budete se radovat z jeho přítomnosti. Dá vám své světlo a zapálí vás svou láskou! Ale abyste k tomu došli, je třeba, abyste se zasvětily jemu Ukřižovanému.“

Pokud jde o sliby, někteří v Hnutí fokoláre je skládají. I když sliby pro ně mají cíl asketický, tak jako pro všechny ostatní (umrtvit vlastní já poslušností, vlastní tělo čistotou a lnuti k majetku chudobou), mají ještě jeden zvláštní význam předkládaný kolektivní spiritualitou: velice slouží i tomu, aby podporovaly jednotu, slouží společenství. Slib poslušnosti slouží k tomu, aby byla jistější jednota s představenými; slib čistoty k tomu, aby měli čisté srdce připravené milovat Ježíše v každém bližním; slib chudoby k tomu, aby byli připraveni uskutečňovat s bratry společenství majetku.

(Pokračování příště)

Chiara Lubichová

(Převzato z knížky *Cesta ke společenství*, nakladatelství Nové město, Praha 2005)

18. Tato praxe nachází svůj původ v bratrském napomenutí, o němž hovoří evangelium (Mt 18,15-17) – pozn. vydavatele.

19. V pavlovském smyslu je to člověk, který je otrokem vlastního egotismu (srov. Ef 4,22) – pozn. vydavatele.

20. Ježíšův výkřik „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ (Mk 15,34; Mt 27,46) stojí v centru spirituality Chiary Lubichové. On zakusil oddělenost lidí od Boha a jejich rozdělení mezi sebou, avšak dokázal tuto nesmírnou zkoušku překonat tím, že se znovu odevzdal Otci (srov. Lk 23,46). Proto se jí projevil jako klíč k jednotě. Tím, že vidí jeho tvář v každé osobní nebo kolektivní bolesti, že ho obejmě z celého srdce a začne konat v následujícím okamžiku vůli Boží, nachází Chiara Lubichová způsob, jak trvale přecházet ze smrti do života a všude uskutečňovat jednotu, v níž je přítomný Zmrtvýchvstalý a dává zakoušet plody svého Ducha – pozn. vydavatele.

Historické souvislosti vzniku Hnutí fokoláre

Z HNUTÍ FOKOLÁRE Návrat ke kořenům

Válka v Itálii 1943-1945

V okamžiku, kdy se Chiara Lubichová zasněhuje 7. prosince 1943 Bohu a skládá slib čistoty, zuří podle jejích vzpomínek v rodném Tridentu velká bouře, jež jí komplikuje cestu do kostela. Později ji považuje za velkou výzvu, aby si tak více uvědomovala, že nová duchovní cesta, po níž se vydávala, bude plná překážek, obsahujících výzvu, aby je překonala. Stejně jako Chiara zažila v roce 1943 pomyslnou bouři i celá Itálie.

Benito
Mussolini

Válka se začala už na jaře tohoto roku nezadržitelně přibližovat přímo k hranicím Itálie a bojová morálka italských jednotek prudce upadala. **Fašistický diktátor Mussolini** si však umínil, že každý Ital musí pocítit, že v zemi stále vládne fašismus. Proto chtěl formovat po vzoru oddílů SS oddané a současně všehoschopné útvary z přesvědčených fašistických straníků, které by udržovaly moc namísto poraženecky naladěné armády.

V prvních hodinách **10. července 1943** se však vylodily britské a americké jednotky na Sicílii a začaly ji

Papež
Pius XII.

obsazovat. „Všechny počáteční invazní posuny byly provedeny hladce a na pobřeží jsme se setkali s mimořádně slabým odporem,“ hlásil o prvních hodinách generál Eisenhower do štábu spojeneckého velení. Celé italské útvary se masově vzdávaly bez jediného výstřelu. Italská metropole zažila velký nálet o devět dní později, kdy bomby zasáhly i hojně obydlené čtvrti. Poškodily i známou baziliku sv. Vavřince. Z tohoto dne pochází ikonická fotografie papeže Pia XII., který se snaží povzbudit vyděšené Římány modlitbou a požehnáním. Setkal se zde s velkými ovacemi. Naproti tomu krále Viktora Emanuela III., kte-

Král Viktor-
Emanuel III.

rý rovněž navštívil postižené čtvrti, „vítalo“ chladné mlčení. O dalších šest dní později proběhla Mussoliniho audience u panovníka, který ho vyzval k odstoupení. Poté, co tak Mussolini učinil, nechal ho král zatknout. Ten byl tak překvapen, že se ani nebránil. Lidé euforicky oslavovali Mussoliniho odchod na ulicích a doufali, že jejich zemi válka co nejdříve opustí. Žádný netušil, že v té nejkrutější podobě se naopak teprve blíží.

Hitler se totiž obával zhroucení svého italského spojence a zahájení separátních jednání o **italské kapitulaci**. **Poté, co ji vláda 8. září 1943 skutečně vyhlásila, začala okamžitá okupace Itálie německými vojsky.** Oddíl německých parašutistů pod vedením Otto Skorzenyho pak unesl Mussoliniho, který vyhlásil na severu takzvanou Italskou sociální republiku, někdy zvanou podle jeho sídla republika Salò. V Římě následně začaly protižidovské razie a deportace do Osvětimi. Papež tehdy vydal známé rozhodnutí, aby se římské kláštery otevřely všem těm, kteří potřebovali azyl, především Židům a antifašistům. Hornatá italská krajina dávala možnosti úporné obrany německým oddílům, což ztěžovalo postup spojenců dále na sever, zatímco jižní části země byly svobodné už od podzimu 1943. Legendární se stala **v prvních měsících roku 1944 bitva o Monte Cassino**, kde se nachází jeden z nejznámějších benediktinských klášterů na světě. Velmi tvrdě a krvavě se o něj bojovalo několik měsíců a velmi se přitom vyznamenaly i polské oddíly. Mezitím se na okupovaných územích stupňovala jak odbojová činnost, tak nacistické odvety. **K jednomu z nejhorších nacistických masakrů přímo v Římě došlo 24. března 1944.** Při útoku komunistických partyzánů bylo tehdy zabito 33 členů nacistického policejního oddílu. Odvetou za přepadení kolony pak bylo hned druhý den v Ardeatinských jeskyních nedaleko Říma povražděno 335 rukojmích, tedy podle zruďné filozofie bylo popraveno 10 Italů za 1 zabitého Němce. Anglo-americká vojska dokázala přes tuhý odpor postupovat a **4. června 1944 byl Řím osvobozen.**

Trident samotný a celá oblast se dostala **10. září 1943 pod přímou německou správu a italský vliv zde byl výrazně omezen.** Vzhledem ke složitým politickým i národnostním poměrům v Tridentu, o nichž psal na stránkách Nového města Jiří Kratochvíl (v č. 2/2021),

se část obyvatelstva domnívala, že nové poměry mohou přinést oblasti autonomii. V tom jim ale vývoj přinesl zklamání.

Německá armáda zbudovala v horách kolem Tridentu velký obranný komplex. Z tohoto důvodu se stalo jinak málo významné město, plné kulturních památek, terčem rozsáhlých leteckých útoků, jež směřovaly hlavně na Brennerský průsmyk. První velké bombardování proběhlo v září 1943, kdy 91 bombardérů B-17 shodilo na město 218 tun bomb.

Do Chiařina života přímo zasáhlo velké bombardování Tridentu 13. května 1944, při němž byly zasaženy obytné čtvrti a částečně poškozen i dům rodiny Lubichových. Její blízcí museli odejít z města. Chiara zde však zůstala, aby i nadále podporovala to, co se kolem ní začalo rodit.

Foto: Città Nuova

Gino Lubich, bratr Chiary Lubichové, který se angažoval v partyzánském odboji.

jména nad bezbrannými civilisty. V této době se také odehrály největší válečné zločiny, které páchaly především jednotky SS. K největšímu vraždění došlo ve vesnici Marzabotto nedaleko Boloně na přelomu září a října 1944, kde zahynulo kolem 1800 starých lidí, žen a dětí. Při takzvaných protipartyzánských akcích umíraly stovky lidí i v dalších místech, ve městě Civitella in Val di Chiana, v osadě Caviglia a dalších. Nacistický teror zasáhl také Trident a okolí. Na konci června 1944 tady proběhly exekuce partyzánů, **do německého zajetí upadl i Gino Lubich**, člen komunistických ozbrojených jednotek „Brigate Garibaldi“. Byl vyslýchán a krutě mučen ve vězení v Bolzanu, ale válku přežil.

Lidské ztráty za dobu druhé světové války činily v Itálii téměř půl milionu lidí, z toho bylo 150 000 civilních obětí. **Na konci dubna 1945 byl Mussolini partyzánskými jednotkami zastřelen** a jeho tělo pak potupně pověšeno s dalšími popravenými z jeho doprovodu na benzínové pumpě v Miláně. **Trident samotný byl osvobozen až 4. května 1945.**

V této době se začaly tvořit i zárodky nového politického systému. Hlavními

pilíři stranické struktury se na pravici stali křesťanští demokraté a na levici socialisté a zejména komunisté. **Křesťansko-demokratická strana** („Democrazia cristiana“ – DC) se utváří jako následovnice Italské lidové strany („Partito Popolare Italiano“ – PPI) již během roku 1942. **Na jejím zformování se tehdy podílí i Iginio Giordani**¹, politicky angažovaný již po první světové válce a rozhodný odpůrce Mussoliniho režimu. K ní se přidává skupina katolických intelektuálů a mladých aktivistů z Katolické akce, jejímiž zástupci byli například Amintore Fanfani, Aldo Moro, nebo Giulio Andreotti, pozdější vrcholné špičky strany a také premiéři italských vlád.

Posílení společenské a politické role komunistů zase do velké míry umožnil takzvaný obrat ze Salerna („svolta di Salerno“), tedy moment, kdy komunistický vůdce Palmiro Togliatti po návratu z moskevského exilu vyjádřil v dubnu 1944 na popud Sovětského svazu připravenost k participaci na národní rekonstrukci, což mimo jiné znamenalo spolupráci s dalšími stranami ve vládě a svým způsobem uznání existence monarchie. Italští komunisté dali najevo, že se chtějí podílet na společné porážce fašismu a přispívat k utváření jednoty všech antifašistických sil, bez ohledu na jejich ideovou orientaci. V osvobozené Itálii se začala tvořit rivalita mezi oběma velkými hlavními tábory, komunistickým a katolickým.

Před rodícím se církevním hnutím byly po válce další důležité milníky, ostatně jako před Itálií samotnou.

Jaroslav Šebek, historik

1. Iginio Giordani – poválečný italský politik, novinář a spisovatel, první ženatý fokolárník.

Trident byl na tak rozsáhlý útok absolutně nepřipraven, chyběly protiletectké kryty, protiletectká ochrana se omezovala jen na několik kulometů. Výsledkem bylo 229 mrtvých a bezpočet zraněných. **Do Chiařina života přímo zasáhlo velké bombardování Tridentu 13. května 1944**, při němž byly zasaženy obytné čtvrti a částečně poškozen i dům rodiny Lubichových. Její blízcí museli odejít z města. Chiara zde však zůstala, aby i nadále podporovala to, co se kolem ní začalo rodit, a tak vzniká první fokoláre na Kapucinském náměstí.

Situace na italské frontě se vyhrtila v okamžiku, kdy **6. června 1944 ráno nastal Den D a spojenci se začali vyloďovat v Normandii**. Hrozba smrti visela jak nad členy rezistence, tak ze-

Foto: www.flickr.com/photos/iginogiordani

Iginio Giordani – jeho politická aktivita v 50. letech.

Léto s gen

K létu neodmyslitelně patří tábory! Stany, ohně, kytary, ale především společenství a dobrodružství dělají tábory vzpomínkou, kterou si mladí odnáší na celý život. Ani letošní léto to nebylo výjimkou a i skupiny gen si takový tábor mohly dopřát. Pojďme se podívat, jak si naši gen letošní pocovidové tábory užili.

Holčičí tábor gen 4 - Indiánky v Netíně

Foto: Petra Grzebiňská

„Ten den malí indiánky dostali důležitou lekci: největší statečnost, odvaha a síla, je síla lásky.“ Tak začínal příběh, který si kolem pětadvaceti holčiček do devíti let – od Liberce po Vimperk a od Chotěšova v západních Čechách po Iván na jižní Moravě – vyslechlo na začátku prázdninového pobytu v Netíně u Velkého Meziříčí. Hry v přírodě, tvoření, praktická pomoc, poznávání přírody, čištění lesa a všechno, co ke společným prázdninám patří, bylo příležitostí tuto sílu osvědčit.

Zároveň více poznávaly Chiaru Lubichovou, která gen 4 založila, a to, jak žila evangelium.

Při večerní modlitbě holčičky prosily: „Za rodiče.“ „Aby se nám nic nestalo.“ „Abych byla tak hodná jako Chiara.“ Na otázku, co se jim nejvíce líbilo, zaznělo: „Všechno.“ „Hry a jak jsme si vyráběly indiánská trička a čelenky.“ „Že jsem poznala nové kamarádky.“

To všechno by nemohly zažít bez těch, kdo pro ně toto setkání připravily a zajistily, bez gen 3, které jim byly staršími kamarádkami, připravily pro ně krásné hry, utíraly jim slzy a nezkazily žádnou legraci. A také bez dospělých. Neobešlo se to bez úsilí a námahy, ale radost ji převýšila. Jedna členka týmu to vyjádřila slovy: „Odjíždím s vděčností a duchovně povzbuzená.“ A jiná: „Mně se moc líbilo mezigenerační prolnutí.“

Ludmila Šturmová

Klučičí tábor gen 3 - Vyvedení z Egypta

Hlavním vedoucím tohoto tábora byl již léty zkušený Jan Bílek a jeho pravá ruka Dominik Pospíšil. Spolu s týmem připravili tábor na téma „Vyvedení izraelitů z Egypta“, a kluci od 9 do 17 let tak zažili spousty dobrodružství na cestě do země zaslíbené. Tábora se zúčastnilo 45 kluků, včetně vedoucích, a tak mohli ve skupinách každý den soutěžit proti ostatním, jindy zase společně bojovat proti egyptským ranám, samostatně se zdokonalovat v dovednostech, které museli během týdne využít, a také se cvičili v odvaze a sebepřekonávání během dvoudenního výletu a nočních hlídek. Zkrátka chlapecký tábor se vším všudy, ze kterého si účastníci odvezli zážitky na celý život.

Nechyběla samozřejmě ani duchovní vzpruha. Každé dopoledne si vyslechli Slovo života, podle kterého potom celý den žili. Před každým jídlem a v závěru dne byly společné modlitby, prosby a proběhla i mše svatá v lese. Duchovní tematika je nedílná součást táborů gen a v takové partě je o to krásnější ji zakoušet a žít přítomný okamžik společně v jednotě.

František Beneš

Foto: Stanislav Hájek

Foto: Matěj Šturma

Klučičí tábor gen 4 - Hobit

Ve středních Čechách v Sudějově se 26 kluků ve věku od 4 do 10 let vydalo na cestu za poznáním sami sebe. Téma, které bylo inspirováno knihou a filmem Hobit, je provázelo celých pět dní od 18. do 22. srpna. „I v malém člověku je spousta velkých věcí,“ byla hlavní myšlenka tohoto tábora, a tak se mladí dobrodruzi společně vydali na cestu za hledáním tohoto vzácného moudra, které v sobě díky hrám a putování mohli nalézt.

Kluci si odnesli nejen zážitek z tábora, ale především motivaci hledat v druhých to pozitivní a obdarovávat ostatní tím, co v nich právě roste.

Matěj Šturma

Na prázdninách v Dešné u Dačic

Jak nás mohou inspirovat svatí, co jsou to skutky milosrdenství a jak žijí ostatní gen ve světě? To si připomínaly mladé slečny na faře v Dešné u Dačic.

Výlety, hudba, kreativní dílny a modlitby byly aktivity, které obohatily program pětadvaceti dívkám od 9 do 12 let na celý týden od 18. do 24. července. Program byl přizpůsoben tématu, skutkům milosrdenství, které se děvčata snažila kreativně zobrazit během různých scének, tvorby plakátů apod. Nechyběl ani večer talentů, talkshow nebo mše svatá. Nejdůležitější pro ně bylo poznat se navzájem a vytvořit tak partu, která táborem neskončí. A to se povedlo. Holky si odváží především smysluplně naplněný čas, nové zážitky a zkušenosti.

Mária Motyková

Foto: Rosangela Salazar

Prázdniny v Říčkách v Orlických horách

Foto: Anežka Macanová

Fara v Říčkách se druhý červencový týden stala dočasným domovem pro děvčata gen 3 od 13 do 17 let. Po týdnech a měsících, kdy se některé mohly setkávat jen on-line, byly tyto dny zvlášť oceňované.

Duchovní témata se prolínala s praktickým životem, a tak součástí programu byla kromě modlitby, mše svaté a poznávání spirituality jednoty také návštěva lanového centra nebo poutního místa Neratov. Nechyběly sportovní aktivity, vyrábění nebo večer talentů. Jedni manželé otevřeli důležité téma, když vyprávěli o svém dospívání, hledání povolání, vzájemném poznávání, přípravě na manželství a životě v rodině.

Byly to dny plné radosti a hlubokého přátelství s Bohem i mezi sebou.

Veronika Němečková

Dvoustranu připravil František Beneš

Gen - z italského *generazione nuova*, nová generace Hnutí fokoláre. Číslicí se odlišují věkové skupiny:

gen 2 - mládež asi 18-30 let (číslice 2, protože tato „větev“ vznikla v rámci Hnutí fokoláre po „první“ generaci dospělých),

gen 3 - děti a mládež ve věku 9-17 let,

gen 4 - děti od 4 do 8 let, gen 5 - od dvou a půl roku do 4 let.

Bratrské posezení dvou měst

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

30.

ročník
Nového
města

Fiktivní, ale vlastně celkem reálný rozhovor Nového mesta s Novým městem

Jsme bratři.

Pravdupovediac, vlastne dvojčky, lebo sme sa narodili súčasne.

Setkali jsme se, abychom si popovídali, jak jde život.

Lebo už máme tridsať rokov.

Ilustrační fotokoláž: Štěpán Filček

Nové mesto: Ahoj, rado ťa vidím.

Nové město: I já tebe.

Mesto: Počúvaj, keď sme sa rozišli...
bolo to po pár rokoch...

Nulté číslo spoločného Nového mesta.

Město: Bylo nám šest. Takže jako
bychom šli do školy.

Mesto: Ozaj, do školy života. Prvé krôčiky sme robili spolu v Blave, a potom si odišlo do Čiech a ja som zostalo na Slovensku. Ako sa ti darilo?

Město: No to víš, bylo potřeba sehnat
někoho, kdo by mě psal, sázel, vyzdobil,
vytiskl a také dostal ke čtenářům.

Mesto: No počkaj, počkaj. Ved' my, keď
sme boli ešte spolu, tak sme chodili po
celom Slovensku i Česku.

Město: Promiň, to máš pravdu, vlastně
jsme si jen čtenáře rozdělili. Ale
muselo jsem najít někoho, kdo to
mohl dělat u nás. Ale víš, co je zajímavé?
Já se dostanu sem tam i na Slovensko.
Vážně. Čtou mě tam a prý i rádi.

Mesto: No a ja zasa, keď sme otvorili
portál nm.sk...

Město: Já vím - a tak trochu i závidím - vím, že ho čte mnoho lidí od nás.

Mesto: A nielen to, i kdekto po svete.

Město: No, jsi dobré. A vážně ti to
přeju.

Mesto: Ale ako sa ti inak darí?

Město: Dobře. Problémy teď nechme stranou - ne, že by nebyly, ale nejsou podstatné. Vlastně, když se tak ohlédnu, bylo těch 30 let docela pestrých. Vlastně jsem mělo i štěstí, že bylo na co navazovat. Myslím na těch šest společných let. Takže i když jsem tak trochu začínalo, dětské nemoci jsem už mělo za sebou.

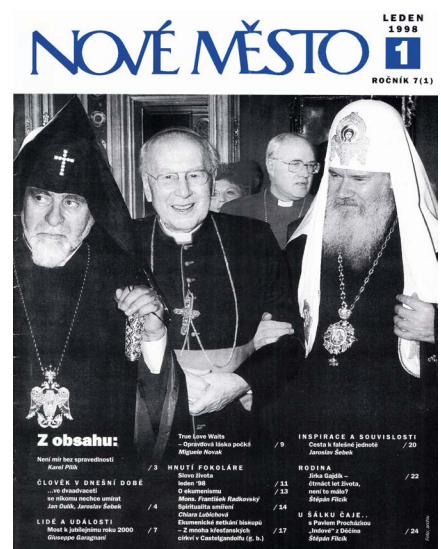
Mesto: No ja som vlastne iba pokračovalo. A tiež to bolo celkom pestré.

Město: Jasně, tobě se podařilo se i dost zprofesionalizovat. V redakci pracují vystudovaní novináři, máte webový portál...

Mesto: No, len sa nerob, však i pre teba dnes píšu aj študenti a absolventi novínarských škôl...

Město: To je pravda, jen je to stále spíš na dobrovolnické bázi. Ale nechci si stěžovat. Mnohem víc mě zajímají čtenáři - kvůli nim přece jsme. Co z tebe nejraději čtou?

Mesto: Keď som sa v počiatku zaujímal, čo ľudia v časopise čítajú ako prvé, ich najčastejšia odpoveď bola: Slovo života a skúsenosti. A myslím, že to tak je stále.

První samostatné české Nové město.

Z letošního ročníku.

ho pohledu na křesťanské médium. Já se o to také snažím. Zkrátka - budovat jednotu s každým.

Mesto: Potřebné je však tiež povedať, že nie každému to tak úplne vyhovuje. Ale čo s tým narobíme, však?

Město: Rozumím. Ano, i u nás už jsme zachytili občas pozdvihnuté obočí, ale jsem rádo, že mohu být tak trochu mostem mezi těmi dvěma světy - věřících i těch jinak věřících.

Mesto: Citujem - „Práve mi prišlo nové číslo časopisu, vrhla som sa naň s veľkou dychtivosťou. Viete, ja tie vaše články používam nielen na svoju duchovnú formáciu, ale aj ako zdroj informácií pre svoje rozhovory a diskusie nielen s priateľmi vo farnosti, ale aj s kolegami napríklad na pracovisku. V oboch prípadoch to má veľký osoh.“

Město: Tak, už jsme se chválili dost, jsem z toho trochu nesvé...

Město: Myslím, že i u nás...

Mesto: A potom je to rubrika Zo života - ako sa kde žije.

Město: U nás jsou to například rubriky - Člověk v dnešní době, takový profilový článek, většinou rozhovor... a pak Posezení s..., rozhovor s člověkem konkrétní profese. Vlastně by se dalo říct, že je to také povídání ze života. Zkrátka zkušenosti.

Mesto: No dobre, a aké sú tvoje osobné skúsenosti?

Město: Když se tak ptáš, hned se mi vybavila jedna lékařka, se kterou jsme otiskli rozhovor. Ona není věřící, tak si nejprve vypůjčila pár mých čísel a přečetla si je - aby věděla, co ji asi čeká. A když s ní šli dělat ten rozhovor, zjistili, že časopisy položila v čekárně na stolek - pro pacienty. A nejen to, prý je dávala přečíst i svým přátelům.

Mesto: A mne zasa utkvěla zkušenost istej mojej bývalej redaktorky: „To, čo je pre mňa najvzácnejšie, to sú vybudované vzťahy. A to nielen v redakčnom tíme, ale najmä s čitateľmi. To je niečo, čo si ponesiem celý život v srdci ako čitateľskú rodinu.“

Město: Jeden člen Hnutí, s kterým jsme udělali rozhovor, mi napsal: „Měl jsem skypeový dialog se sourozenci - povídali jsme o všem možném a najednou bratr říká, že četli můj rozhovor v Novém městě. To mě zaskočilo, protože já jsem se neodvážil do rodiny časopis přinést. My žijeme každý trochu jinak. Druhý bratr rozhovor chválil, že je prý srozumitelný pro široké publikum... A sestra pak dodala, že si zaplatili předplatné. To mě dostalo! Nevěřil bych, že může dojít k takovému sblížení...“

Mesto: Naozaj pekné. Mne sa zase ozval jeden čitateľ z Nemecka, že sa mu páčia zaujímavé články, obsahom ktorých je celé spektrum problematiky nášho života, aj kresťanského, ale aj spoločenského. Vzhľad časopisu je podľa neho moderný, veľmi oslovujúci. A tak ďalej, a tak ďalej... Veľmi si cením aj webový portál... No čo ma naozaj potešilo - Novému mestu sa vraj podarilo vyjsť z čisto kresťanského priestoru a otvoriť sa celej spoločnosti, a pritom nepoprieť svoju kresťanskú identitu.

Město: Hm, víš, co je zajímavé? Že si dost ceníme, když dokážeme jaksi vyklouznout ze škatulky tradiční

Mesto: No to sú tie naše skúsenosti, nie?

Město: Máš pravdu. A taky mám radost, tedy nevím, jak je to na Slovensku, že jsme těch třicet let vydrželi. V Česku se v devadesátých letech narodilo velké množství různých duchovních periodik, ale jen málokterá vydržela dodnes.

Mesto: A nielen to... okrem nášho webového portálu sa uvažuje aj o akomsi mediálnom dome. Aj ty si sa pekne vyfarbilo, ale hlavne tie vaše špeciály. Najmä k odchodu kardinála Vlka a k päťdesiatemu výročiu Hnutia fokoláre. To malo veľký ohlas aj u nás. Skrátka, ras-tieme...

Město: Vlastně je moc pěkné, že i když jsme se rozdělili, tak o sobě pořád víme, sledujeme se... A taky se tak trochu zase sblížíme.

Mesto: Možno sa časom podarí aj viac spolupracovať.

Město: Tak to bych opravdu rádo. Hele, tak se měj a drž se.

Mesto: Aj ty, držím palce. A dovi...

Odposlouchal a zapsal
Tomáš Pavel

FRANTA BYL POZVANÝ NA OSLAVU NAROZENIN SVÉHO KAMARÁDA. VEČER SEDĚLI S CELOU RODINOU U OHNĚ A FRANTA SI VŠIML, ŽE TAM S NIMI SEDÍ I DĚDEČEK.

JAK FRANTA OBJEVIL DĚDU

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

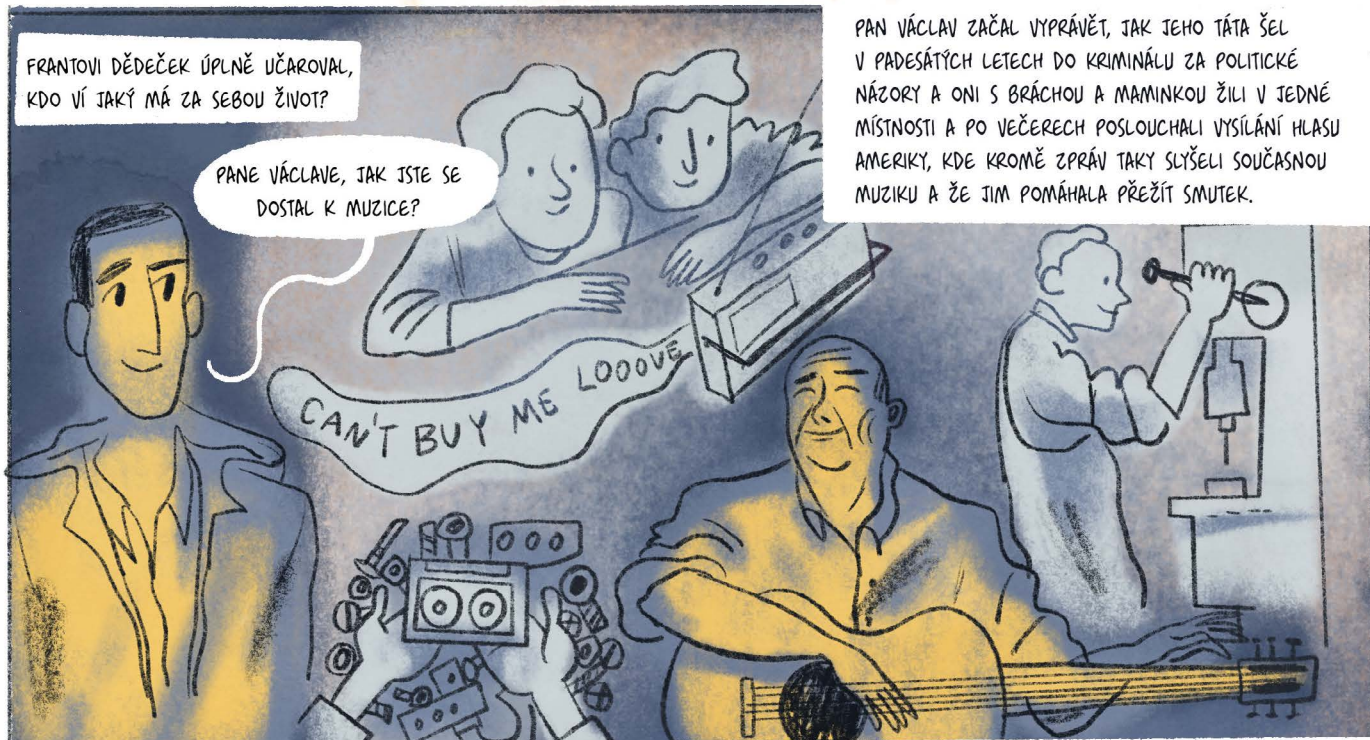

CELÝ DEN SE MLČKY ÚČASTNIL VNUKOVÝCH OSLAV, ALE VEČER VZAL KYTARU A ZPÍVALY SE PÍSNÍČKY OD BEATLES I ZE SEMAFORU.

FRANTOVI DĚDEČEK ÚPLNĚ UČAROVAL, KDO VÍ JAKÝ MÁ ZA SEBOU ŽIVOT?

PANE VÁCLAVE, JAK JSTE SE DOSTAL K MUZICE?

PAN VÁCLAV ZAČAL VYPŘÁVĚT, JAK JEHO TÁTA ŠEL V PADESÁTÝCH LETECH DO KRIMINÁLU ZA POLITICKÉ NÁZORY A ONI S BRÁCHOU A MAMINKOU ŽILI V JEDNÉ MÍSTNOSTI A PO VEČERECH POSLOUCHALI VYSÍLÁNÍ HLASU AMERIKY, KDE KROMĚ ZPRÁV TAKY SLYŠELI SOUČASNOU MUZIKU A ŽE JIM POMÁHALA PŘEŽÍT SMUTEK.

JAK Z POLITICKÝCH DŮVODŮ NEMOHL NA GYMPL, A TAK ŠEL V PATNÁCTI PRACOVAT DO TOVÁRNY, ABY POMOHL VYDĚLÁVAT. TOVÁRNA, KDE BYL ZAMĚŠTNANÝ, DOVÁŽELA JAKÉSI SOUČÁSTKY Z MAĎARSKA, KAM SE JEDNOU DOSTAL NA SOUDRŽSKÝ VÝMĚNNÝ POBYT A POZNAL SE S KLUKY, KTEŘÍ TAKY MILOVALI HUDBU A PAK MU V TĚCH SOUČÁSTKÁCH POSÍLALI KAZETY S NAHRÁVKAMI ZÁPADNÍCH KAPEL, ZE KTERÝCH PAK S BRÁCHOU DĚLALI PRO KAMARÁDY PO BYTECH POSLECHOVÉ DISKOTÉKY. PŘI POSLECHU BYLI SVOBODNÍ, JAKO TA MUZIKA.

DĚDO, PROČ JSI NÁM O TOM NIKDY NEVYPŘÁVĚL?

NĚJAK NA TO NIKDY NEPŘÍŠLA ŘEČ, NO. MĚ NENAPADLO, ŽE BY VÁS TO MOHLO ZAJÍMAT.

FRANTO, MNĚ VĚDYCKY PŘIPADALO DIVNÝ, JAK SE PORÁD O LIDI ZAJÍMÁŠ, KAŽDÝMU SE VĚNUJEŠ. PŘÍŠLO MI TO TAKOVÝ UMĚLÝ. ALE BEZ TOHO BYCH DNESKA NEOBJEVIL SVÝHO DĚDU. DÍK.

Ilustrační foto: Filip Kótek

Žiť ako kresťan

(ZA)MYŠLENKA

30.

ročník
Nového
mesta

Tentorkát jsme se s prosbou o sepsání naší (ZA)MYŠLENKY obrátili na Michala Chudu, slovenského spisovatele a básníka, který významně přispěl k rozvoji Nového města, zejména v dobách jeho začátků.

Snívalo sa mi – sedel som na zemi, opretý o chrámový múr, a čosi som písal... Škoda, že neviem čo. Nevdojak sa mi vynárajú verše z jednej mojej básne: „Opretý dušou o chrámové stĺpy, / zhladávam v sebe tichú pokoru...“ Básnik Vojtech Mihálik za oných čias označil túto báseň poznámkou „pobožné!“ A zbierka nevyšla, hoci ju odporúčal básnik Pavol Horov... To však teraz nie je dôležité. Podstatná je tá „tichá pokora“, o ktorú som sám so sebou roky viedol a stále vediem tichý zápas. Pokora nielen ako opozitum slova pýcha či pocit poníženosti, ide aj o čosi viac a čosi iné – o vzťah v láske k sebe aj k druhým so zreteľom na toho a na to, čo ma presahuje.

Keď som sa dostal do područia pýchy a bol som čo i len chvíľami jej prestrojeným hovorcom, rýchlo som zistil, že to nie som ja, že je to niekto iný. Návrat je vždy istejší z kratšej cesty...

A práve úsilie o život v pokore mi kliesnilo cestu k pravde. Pestoval som si zmysel pre pravdu, a keď som raz po spovedi dostal osobitné požehnanie, čoraz viac som si uvedomoval, že pravda naozaj oslobodzuje. Hľadal som ju, nachádzal a v láske som na ňu poukazoval. A zra-

zu som nemal problém pomenovať ju ani pred svetským, ani pred cirkevným hodnotárom. Pokora mi v súručenstve s láskou dodávala odvalu. Tí, čo ma bližšie nepoznali, boli niekedy prekvapení. Bol som jednoducho slobodný a nemal som problém postaviť sa zoči-voči hoci aj nepríjemnej skutočnosti. Nedbal som dokonca ani na to, že svojím konaním môžem ohroziť svoje pracovné miesto.

Dlhé roky som pracoval ako redaktor – rozhlasový, časopisecký či vydavateľský. Vedel som, že ako nestraník som

nemal perspektívu kariérneho postupu, no to ma netrápilo. Vychádzal som dobre s ľuďmi, usiloval som sa každého mať rád. A to sa mi vracalo.

Keďže myšlienky spirituality Hnutia fokoláre mi boli blízke a pomáhali mi v osobnom i duchovnom živote, bolo prirodzené, že som sa prostredníctvom svojej manželky Olgy dostal aj k spolupráci s časopisom Nové mesto. Rád som pomohol, keď bolo treba zredigovať či spracovať text. Boli to zaujímavé časy, ktoré nám dávali krídla. Pravdaže, všetličo nevyšlo podľa predstáv – čas hnal a ľudia akoby chceli dobehnúť čosi zameškané. Bol to však povznášajúci pocit. A som rád, že som mohol pomôcť aj slovenskému Vydavateľstvu Nové mesto, dokonca v dvoch etapách.

Veľkou skúsenosťou bolo pre mňa pôsobenie v policajnej službe. Keď mi vtedajší minister vnútra Ladislav Pittner v osobnom rozhovore povedal, aby som prijal ponuku ísť do polície a aby som tak pomohol pri pokresťančovaní rezortu, bez

***Ako vieme, prítomnosť
je to jediné, čo máme.
Je to skratka príležitosti,
aby som sa znova
utvrdil vo viere,
že opierať sa
o Boha sa oplatí.***

Foto: archiv M. Chudy

Michal Chuda, slovenský spisovateľ a básnik, ktorý významne prispel k rozvoji Nového mesta, zejména v dobách jeho začátků.

akýchkoľvek vnútorných zábran som mu povedal, že ma tým zaviazal vo svedomí, a ponuku som prijal s tým, že neviem, ako na to, že skratka aj v tomto prostredí budem žiť ako kresťan, jednoducho ako doteraz. Povedal, že to stačí.

Napokon som po čase pomáhal rozbiehať duchovnú službu v tomto neľahkom rezorte ako zástupca biskupského vikára... S pokorou som prijal túto funkciu a s láskou som ju vykonával. Dvere na kanceláriách sa mi neotvárali samy, no ľudia za nimi ma prijímali a často vychádzali v ústrety, ako sa len dalo.

Spomínať je síce pekné, no spomienky, ako som neraz zistil, ma nemusia vždy aktivovať pre prítomnosť. A ako vieme, prítomnosť je to jediné, čo máme. Je to skratka príležitosti, aby som sa znova utvrdil vo viere, že opierať sa o Boha sa oplatí. Neopakovateľná príležitosť milovať.

Michal Chuda

SLOVENSKO-ČESKÁ DOPLŇOVAČKA

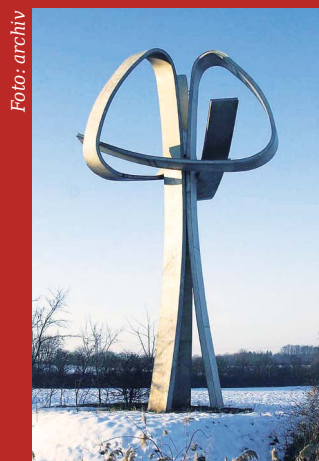
V rámci 30. výročia vzniku časopisu NOVÉ MĚSTO, si dnes chceme pripomenout jedného slovenského umelca, ktorý sa narodil pred 100 lety (15. května 1921) a zemřel 15. října 1990. Byl to veľmi významný sochař, vysokoškolský pedagóg, docent Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a byl organizátorem a podporovatelem kulturního života na Slovensku.

Ale i v osobním životě to byl zajímavý člověk. Se svojí manželkou, akademickou malířkou, byli i u počátků Hnutí fokoláře na Slovensku, které velmi podporovali. Měli osm dětí, z nichž se některé také vydaly uměleckou cestou. Nemluvě o podobné cestě duchovní. A ještě jedna zajímavost – jedno z jejich dětí je i pravidelným spolupracovníkem našeho časopisu.

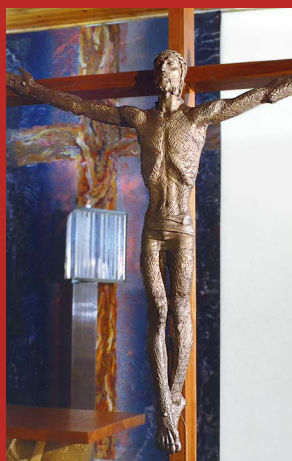
Jméno umělce naleznete v tajence naší netradiční doplňovačky.

Milenci (Piešťany), 1967.

*Trojice (u dálnice D2),
1970.*

*Ukřižovaný
(Zlatá Brána)*

POZNÁMKA

Vzhledem k tomu, že původně byl časopis pro celé Československo, vyzkoušejte si, jak se orientujete v jazyce našich východních sousedů. Najděte adekvátní výraz pro slovenská slova – pozor, nejde úplně vždy o slovníkový překlad, ale o význam slovenského slova v běžné řeči. Takže je tam i několik „chytáků“. Vybarvená políčka obsahují znaky, které (zase podle barvy) vložíte do spodní, tajeňkové tabulky. A ještě jedno upozornění: neberte v úvahu diakritiku – písmena á/ä, d/d', r/r' apod. jsou označena stejnou barvou.

SLOVENSKY	ČESKY
bocian	
cencúľ	
cintorín	
čkať	
desiata	
frajer	
hríby	
íver	
kaleráb	
kapusta	
kefa	
kiahne	
kozub	
nepárne	
rušeň	
múr	
olovrant	
omrvinka	
osoh	
podujatie	
rezance	
riad	
ruja	
slíže	
šilt	
vysávať	

Foto: Aurel Badanič

Foto: Lucie Kolková

Foto: Lucie Kolková

Foto: Ludmila Bajzerová

Foto: Marie Badaničová

Foto: Ludmila Bajzerová

V červenci se v rámci Hnutí fokoláře konal ve Štěkni 2. ročník školy Nových rodin. Týdenní pobyt nabízel manželům duchovně formační program a dětem zase možnost her, výletů a vyrábění. Zároveň to byla možnost být spolu, odpočívat i se lépe poznat.